

**WYDANIE
SPECJALNE**

52511othp.u.N

Nocleg pod świerkami, najmniejszy koń świata i prywatna wieś

Co wieś dla miastowych ma

Agroturystyka dawno przestała być słowem zagadką. Połączenie usług noclegowych z produktami z własnego gospodarstwa i towarzyszące temu różne atrakcje, to jedna z najpopularniejszych form wypoczynku, jakie proponuje się turystom w regionie.

Władysław Katarzyński
w.katarzynski@gazetaolsztynska.pl

Jednymi z pionierów agroturystyki na Warmii i Mazurach byli Jolanta i Andrzej Kłoczewscy z Gietrzwałdu, którzy utworzyli w gminie Gietrzwałd Kozi Dwór, późniejszy wielokrotny laureat różnych konkursów agroturystycznych w Polsce. Odkupili od władz gminy leżące przy szosie gospodarstwo, w którym kiedyś hodowano nierogaciznę, wyremontowali je i dostosowali do usług agroturystycznych. Magnesem dla gości stały się kozy i kozie produkty. Ale nie tylko, swojskie jadło i rodzinna atmosfera.

Najlepiej wykazać,
że mamy do
zaoferowania
coś innego,
niż inni mają

Utrzymywali się głównie ze stałych gości. Od czasu do czasu bywali turyści nietypowi, jak pewien miłośnik polskich, swojskich klimatów.

— To był gość z Zachodu — opowiadał mi kiedyś Andrzej Kłoczewski. — Przyjechał tutaj, zobaczył złocący się rzepak

i zapytał, czy nie mamy... wygódki z widokiem na to pole.

Kłoczewscy, zwłaszcza w sezonie, harowali od rana do nocy, nie mając dla siebie wolnego czasu. W końcu wycofali się z branży.

Nocleg pod świerkami

Wywodząca się z Wybrzeża Mariola Platte, właścicielka gospodarstwa agroturystycznego „Plattówka”, laureata różnych nagród w tej branży, kiedy osiedliła się na Mazurach, na początku zajęła się z mężem rolnictwem oraz hodowlą owiec. Ale interes w końcu przestał być opłacalny. Przerzuciła się więc na agroturystykę. Dzisiaj głównymi jej gośćmi są stali klienci, a magnes to swojskie jadło i pobliskie Pola Grunwaldzkie. W „Plattówce”, gdzie w dawnej stodole zbudowano scenę do występów, bywają też artyści, jak Czerwony Tulipan, dla którego Mariola Platte, poetka, autorka wielu publikacji, napisała teksty, z których wiele stało się przebojami.

Sława Tarasiewicz prowadzi wielokrotnie nagradzane gospodarstwo agroturystyczne „Trzy świerki”. To nie tylko trzy wiekowe świerki nad wodą, ale również pokoje wyposażone w stare mazurskie meble, a także kolekcja strojów regionalnych, zabytkowych map.

Ryszard Żuk z najmniejszym koniem świata
Fot. Władysław Katarzyński

Katarzyna Przedwojewska i Beata Sacharuk, właścicielki gospodarstwa agroturystycznego „Deresze”. To dawne niemieckie gospodarstwo, która potem było stolarnią, w końcu stadniną. Pannie organizują imprezy, jak sabat czarownic, noc sobótkowa, itp. Ponadto czynnie uczestniczą w życiu wsi.

— W swojej działalności staraliśmy się promować Warmię — mówią. — Wykonując usługi agroturystyczne, jednocześnie realizujemy się nie tylko jako ludzie interesu, ale jako kobiety, duchowo.

Najmniejszy koń świata

W sytuacji, kiedy konkurencja w branży agroturystycznej jest bardzo duża, ważna jest skuteczna promocja. Najlepiej wykazać, że mamy do zaferowania coś innego, niż inni mają.

Anna Dąbrowska, właścicielka wraz z mężem gospodarstwa agroturystycznego „Dąbrowszczyzna” reklamuje je w sposób nietypowy. Zachęca, by przyjechać do prywatnej wsi.

Zaczęło się przed laty, kiedy w Hajnówce pod Białymstokiem Dąbrowscy zauważyli dwie 150-letnie drewniane chałupy. Kupili je, rozebrali za wiedzą konserwatora zabytków, po czym przewieźli do siebie, na Mazury. Tak powstał początek Dąbrowszczyzny, prywatnej wsi, gdzie ostatnio osiedlają się inne osoby. Można tu nie tylko mieszkać we wspomnianych chałupach, ale również jeść chleb wypieku gospodyni oraz uczestniczyć w wernisażach malarskich.

Ryszard Żuk prowadzi gospodarstwo agroturystyczne „Jednoróżec”. Położone malowniczo w lesie, przyciąga turystów historią o jednorożcu, mitycznym koniu z rogiem na środku czoła, który rzekomo nawiedza tutejsze ostępy leśne oraz inną historijką związaną z przeszłością tego miejsca, makabreską, której ze względu na jej treść nie

Turystyka wiejska

Agroturystyka, rodzaj turystyki wiejskiej, dawniej znanej jako wczasy pod gruszą. Traktowana jest jako alternatywne źródło dochodów dla właścicieli gospodarstw rolnych i mieszkańców wsi. Na Warmii i Mazurach część gospodarstw agroturystycznych należy do Warmińsko-Mazurskiego Stowarzyszenia Agroturystycznego oraz do Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarного Warmia, Mazury i Powiśle. Według Ośrodka Doradztwa Rolniczego w naszym województwie funkcjonuje około 2 tys. gospodarstw agroturystycznych, z czego 1,4 tys. jest zarejestrowanych.

przytoczymy. Co tutaj jest prawdziwe?

— Koń z najmniejszej rasy świata, falabella, które wyhodowano w Argentynie! — pokazuje mi właściciel gospodarstwa ogierka. — Kupiłem go w Irlandii. Ma w kłębie 60 centymetrów i osobowość!

A na Mazurach z nowu leje...

Mieszkanie z pełnymi wygodami, swojskie jadło, staw rybny czy też jezioro, lasy pełne grzybów, przejażdżki bryczką, kort tenisowy, sauna, a do tego rodzinny klimat oraz w pobliżu jakaś atrakcja turystyczna, czy to jest już gwarancja sukcesu? Nie za-

wsze.

Ci, którzy wzięli się za agroturystykę, podkreślają, jak wielką rolę stanowi dobra pogoda. A w naszych warunkach klimatycznych różnie z tym bywa. Zdarzają się lata, kiedy leje tygodniami.

Gospodarstw agroturystycznych jednak przybywa, zwłaszcza tam, gdzie występują jeziora. Zdaje się, że kryzys, jaki dotyka biura turystyczne, zbytnio im nie szkodzi. Czy tak jest w istocie, zależy to od atrakcyjności ofert. Niektórzy, nie mogąc sprostać konkurencji na rynku, rezygnują z prowadzenia usług, inni osiągają sukces i na stałe wpisują się w krajobraz.

Katarzyna Przedwojewska i Beata Sacharuk stawiają na Warmię Fot. Władysław Katarzyński

REKLAMA

Stadnina Koni Liski
Spółka z o.o., 11-210 Sępólno
ogłasza na 31 sierpnia - piątek
godz. 11.00
**SPRZEDAŻ KONI
WIELKOPOLSKICH**
Informacje **89 761 43 22**

695 603 590, 662 962 072
m.kitkowska@gmail.com

MIKOŁ & KITKOWSKA

- Doradzamy w pozyskiwaniu środków unijnych z PARP-u, WUP-u, ARiMR i inne.
- Specjalizujemy się w zakresie organizowania i prowadzenia grup producentów rolnych.
- Sporządzamy biznesplany.
- Pomagamy w windykacji należności, sporządzaniu pism przedsądowych, pozwów, pism procesowych itp.

REKLAMA

Dofinansowanie Małych Projektów

Małe Projekty to niewielkie przedsięwzięcia mieszkańców obszarów wiejskich, które mogą otrzymać dofinansowanie za pośrednictwem Lokalnych Grup Działania, w ramach Osi 4 Leader. To doskonała alternatywa dla projektów, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach Osi 3 – przyczyniają się natomiast do osiągnięcia celów tej osi.

Idea małych projektów jest wsparcie finansowe drobnych, lokalnych inicjatyw, wzmacnianie lokalnej tożsamości, wzbudzenie wśród mieszkańców obszarów wiejskich zainteresowania własnym obszarem. Rolą małych projektów jest również aktywizowanie mieszkańców, organizacji i lokalnych podmiotów. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 określa cel małych projektów jako działania, które będzie wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokajanie potrzeb kulturalnych i społecznych mieszkańców wsi. Ma również umożliwiać zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich, co pociągnie za sobą wzrost ich wartości turystycznej i inwestycyjnej.

Jakie działania obejmują małe projekty?

– podnoszenie jakości życia społeczności lokalnej poprzez udostępnianie urządzeń i sprzętu (np. rowarów i bryczek, ale już nie pojazdów mechanicznych), organizację szkoleń i przedsięwzięć o charakterze warsztatowym i edukacyjnym, organizację imprez kulturalnych, promocyjnych i sportowych oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej (z wyjątkiem pasów dróg gminnych, powiatowych czy wojewódzkich) – rozwijanie aktywności społeczności lokalnej poprzez promocję lokalnej twórczości i aktywnego trybu życia, promocję lokalnej przedsiębiorczości, a także remont, modernizację i wyposażenie świetlic czy klubów, służących wszystkim mieszkańcom wsi – rozwijanie turystyki i rekreacji: tworzenie punktów informacji turystycznej, budowę lub remont małej infrastruktury turystycznej, np. pomostów, placów zabaw, dom-

ków letniskowych pod wynajem czy zakup wyposażenia dla gospodarstwa agroturystycznego – zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego, poprzez remonty kapliczek, pomników, altan, zabytkowych ogrodzeń, renowację budynków muzealnych, a także kultywowanie miejsc tradycji, pielęgnowanie lokalnej gwary czy tradycyjnych zawodów – promowanie lokalnych produktów i usług: udział w targach, budowa lub przebudowa budynków, które będą służyć do wyrobu lub sprzedaży lokalnych produktów itp. – wykorzystanie energii odnawialnej do poprawy prowadzenia działalności kulturalnej lub gospodarczej, np. zakładanie kolektorów słonecznych, instalacji wykorzystujących energię wiatrową, wodną czy geotermalną w celu obniżenia kosztów prowadzenia działalności na obszarach wiejskich

Jaką pomoc można uzyskać?

Zakres możliwości, jakie oferują małe projekty jest więc szeroki, dlatego mieszkańcy wsi powinni się upewnić, czy działania prowadzone własnymi środkami nie są dofinansowane z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Informacje o naborze wniosków można znaleźć w Lokalnych Grupach Działania, właściwych dla miejsca zamieszkania czy prowadzenia działalności. Jaką pomoc można otrzymać? Wnioskująca osoba lub podmiot gospodarczy mogą otrzymać dofinansowanie maksymalnie 70 proc. kosztów kwalifikowanych operacji. Wymagany jest więc 30-procentowy wkład własny, zarówno finansowy, jak i niepieniężny. Na jedną operację (projekt) można otrzymać maksymalnie 25 tysięcy złotych. Natomiast w całym okresie wdrażania PROW 2007-2013 na jednego beneficjenta przysługuje maksymalnie 100 tysięcy złotych. O dofinansowanie można więc ubiegać się w wielu naborach, dopóki nie przekroczy się tej sumy. Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Południowa Warmia” ogłasza nabór wniosków od 17 września do 15 października.

ab

Spółdzielnie szansą na podniesienie konkurencyjności gospodarstw

By wzmocnić swoją pozycję na rynku, rolnicy, na wzór zachodnioeuropejskich kolegów, muszą stworzyć własne, prężne struktury gospodarcze. W Europie Zachodniej przez spółdzielnie przechodzi ponad 60 proc. produkcji rolniczej. W pojedynkę łatwo bowiem przegrać z coraz potężniejszym konglomeratem handlowo-produkcyjnym. Samodzielność – wynikająca często z braku jedności, współpracy i porozumienia – nie wystarczy, by sprostać wyzwaniom naszych czasów. W krajach Europy Zachodniej średnio 70 proc. rolników działa poprzez swoje spółdzielnie. W Polsce spółdzielczość branżowa tworzy się dopiero od kilku lat.

– Dziś wydaje się, że najbardziej pożądane w Polsce są spółdzielnie zrzeszające rolników o podobnym profilu produkcji. Tradycyjny podział branżowy należy traktować teraz bardziej elastycznie. Duże znaczenie ma obecnie pogłębianie współpracy i integracja spółdzielni. Rosnąca konkurencja wymaga od tworzenia coraz silniejszych ekonomicznie struktur gospodarczych. Silne spółdzielnie, szczególnie na obszarach wiejskich, będą stanowić pozytywną odpowiedź na wyzwania globalnej gospodarki – mówi poseł **Marek Sawicki**, były minister rolnictwa i rozwoju wsi.

W czerwcu 2012 roku spośród zarejestrowanych około 900 grup producentów rolnych, a około 220 przyjęło formę prawną spółdzielni (inne dopuszczalne to: spółki z o.o., spółki akcyjne, zrzeszenia i stowarzyszenia). Spółdzielnia jest to dobrowolne zrzeszenie nieograniczonej liczby osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, która w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą. Korzyści wynikające z własnych organizacji gospodarczych jest wiele. To lepsza pozycja wobec dużych podmiotów i przetwórców, możliwość łatwiejszego dostosowania produkcji do popytu i wymogów rynku, wspólny zakup środków produkcji (upusty cenowe, odroczone płatności po zbiorach), wspólne użytkowanie specjalistycznych maszyn, baz magazynowych i przechowalni, jak też obniżenie kosztów zaopatrzenia i zbytu poprzez lepsze wykorzystanie transportu. Poza tym: łączenie produktów poszczególnych członków grupy w większe, jednolite jakościowo i odmianowo partie towaru sprzedawane dla hurtowych odbiorców (korzystne negocjacje cenowe), oszczędność czasu (hurtowe zaopatrzenie i sprzedaż), możliwość tworzenia dla grupy własnej sieci odbiorców (hurt, supermarkety, zakłady przetwórcze), a także unowocześnienie technologii produkcji i wdrażanie postępu biologicznego (odpowiedni dobór nowych, wydajnych odmian, stosowanie wymiany materiału siewnego i zarodkowego). Inne korzyści wynikające z przynależności do grupy producentów rolnych to: ograniczenie liczby pośredników, wyższe jednostkowe przychody członków, lepsze ceny za dobry jakościowo produkt, jeden menedżer, wspólne inwestycje (kredyty, maszyny, magazyny i chłodnie), wspólne przygotowanie odpowiednich partii produktów (magazynowanie, suszenie, pakowanie i oznakowanie), wspólna promocja produktów, wymiana doświadczeń i informacji rynkowej, silniejsze partnerstwo powodujące wzmocnienie dominacji na rynku i jego lepszy monitoring, rozłożenie ryzyka na wszystkich członków grupy, wspólne rozwiązywanie problemów oraz korzystanie z doradztwa.

– Ważne jest rozumienie rolnictwa i jego problemów, by budować wzajemny szacunek i społeczną akceptację dla angażowania środków publicznych na potrzeby rolnictwa. Rolnictwo nie jest bowiem najlepszym sposobem na zarabianie pieniędzy. To styl i filozofia życia i pracy, czyli coś więcej niż tylko zawód. Rolnik jest gospodarzem zasadniczej części polskiej dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego – ziemi, wody, lasów, kultury, tradycji. Stąd też polityka państwa powinna uwzględniać tę specyficzną rolę, jaką odgrywa rolnik prowadzący własne gospodarstwo. Jednym z elementów tej polityki powinno być wspieranie i rozwijanie ducha współpracy, solidaryzmu i porozumienia – przekonuje prezes Zarządu Krajowej Rady Spółdzielczej **Alfred Domagalski**.

Integracja producentów jest także zbieżna z założeniami Wspólnej Polityki Rolnej, która nakładając na rolników określone zobowiązania – tzw. zasadę wzajemnej zgodności (z ang. cross compliance) – wspiera konkurencyjność europejskiego rolnictwa poprzez wspieranie zrzeszania się rolników. Grupy producentów rolnych mogą też liczyć na wsparcie finansowe swojej działalności w ramach działania objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Pomoc taka jest realizowana w formie rocznych płatności w okresie pierwszych pięciu lat od daty wpisu do rejestru grup producentów rolnych.

Jednak bez wsparcia szkoleniowego i doradczego sami rolnicy się nie zorganizują. Stąd też przeprowadzane są bezpłatne szkolenia nt. „Podniesienie konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez zrzeszanie się rolników ze szczególnym uwzględnieniem formy spółdzielczej”. Łącznie

w całym kraju ma wziąć w nich udział ponad 3800 rolników. Jest to kolejne ważne przedsięwzięcie realizowane i finansowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA, realizując zadania delegowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przeprowadza konkursy i wyłania podmioty, które organizują szkolenia na terenie całego kraju. Więcej informacji na stronie internetowej www.fapa.org.pl lub pod numerem telefonu 22 623 19 01. Dwidniowe szkolenia prowadzi Krajowa Rada Spółdzielcza, ul. Jasna 1, 00-013 Warszawa, tel. 22 596 43 00, 22 596 45 00, e-mail: krs@krs.org.pl, www.krs.org.pl. Dotychczas na terenie województwa warmińsko-mazurskiego przeprowadzono 9 szkoleń dla 166 osób. Trwały od lutego do października 2011 r. Najbliższe zaś odbędą się w powiatach: ostródzkim – 16 listopada; olsztyńskim – 17 listopada; szczycieńskim – 22 listopada; lidzbarskim – 30 listopada. Informacji udziela **Alfred Domagalski**, tel./fax 22 596 43 00.

Warunki przyrodnicze w województwie warmińsko-mazurskim (krótki okres wegetacji, konfiguracja terenu i zróżnicowanie gleb) wymagają od rolnictwa dobrego uzbrojenia technicznego. Oznacza to wyższe koszty jednostkowe produkcji rolniczej, a tym samym mniejszą dochodowość niż w innych regionach kraju. Tutejsze rolnictwo produkuje i przetwarza na skalę rynkową głównie zboża oraz rośliny przemysłowe, zwłaszcza rzepak. Natomiast w produkcji zwierzęcej, która ma na Warmii i Mazurach mniejsze znaczenie, dominują hodowla bydła, trzody chlewnej i drobiu, szczególnie indyków. Szansą zarówno dla małych skupów, jak i dla rolników mogłoby się stać tworzenie wspólnych przedsięwzięć, takich np. jak klastry wołowiny w woj. warmińsko-mazurskim, a w dalszej perspektywie – tworzenie grup producentów rolnych w ramach tych klastrów. Kolejną możliwością jest zrzeszanie się producentów w branżach o dużym znaczeniu dla regionu: bydło mięsne (wołowina), pszczoły (miód). Biorąc pod uwagę zróżnicowanie wielkości gospodarstw w regionie, dynamicznie tworzyć się będą grupy w południowej części województwa. Na terenach pojeziernych (turystycznych), gdzie mniej jest produkcji towarowej, a więcej użytków zielonych, grupy powstaną pod warunkiem rozwoju chowu bydła. W przeciwnym razie obszary te nie będą wykorzystywane typowo rolniczo, ale w połączeniu z turystyką, ekologią i ochroną krajobrazu. Obecnie w województwie funkcjonuje 60 GPR (jeszcze na koniec 2004 r. były zaledwie 3), skupiających producentów ziarna zbóż i nasion roślin oleistych, a także hodowców drobiu. Powstała też grupa producentów roślin na cele energetyczne.

fot. B. Borys

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Publikacja opracowana w Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Nowa odmiana dobra na polskie warunki

Soja w Polsce

Soja zajmuje znaczące miejsce w światowych uprawach. Pod względem powierzchni, na jakiej jest uprawiana, zajmuje czwarte miejsce, po pszenicy, ryżu i kukurydzy. Jest też na pierwszym miejscu, jeśli chodzi o produkcję roślin oleistych. Białko pochodzące z soi to jedno z nielicznych pełnowartościowych białek, które można stosunkowo tanio produkować i bezpośrednio stosować w żywieniu bydła. Ekstrudowanie, czyli obróbka cieplna, nasion soi pozwala na podawanie jej trzodzie chlewnej i ptactwu.

Anna Banaszkiewicz

a.banaszkiewicz@gazetaolsztynska.pl

Soja, ze względu na pochodzenie i specyficzne wymagania klimatyczne, jest w Polsce mało popularna. Jako że jest u nas nowym gatunkiem uprawnym, wielu rolników jest do niej nieufnie nastawionych. W skali całego kraju areal upraw soi nie przekracza kilkuset hektarów. Jest to roślina ciepłolubna, która reaguje na długość dnia. Przy długim dniu rośliny przedłużają wegetację i nie uzyskują najwyższych plonów. Nową odmianę, dostosowaną do polskich warunków wyhodowali Ukraińcy naukowcy.

Dostosowana do polskich warunków

Jest to specjalna odmiana przystosowana do płodozmiann państw regionu Morza Bałtyckiego. Potrafi się ona zaadaptować do warunków przyrodniczych wszystkich stref klimatycznych. Nowa odmiana Annushka pozytywnie przeszła etap badań i eksperymentów. W 2009 roku została wpisana do Wspólnotowego Katalogu Odmian Roślin Rolniczych

Unii Europejskiej. Annushka to bardzo wcześnie dojrzewająca odmiana soi, która z powodzeniem jest uprawiana nie tylko na Ukrainie, ale także w Czechach, na Litwie i Białorusi. W ubiegłym roku zajęła u naszych wschodnich sąsiadów pierwsze miejsce pod względem powierzchni zasiewów (175 tys. ha). Doskonale radzi sobie także u nas. W tym roku na terenie Polski osiągnęła powierzchnię 1500 ha. Dzięki temu stała się liderem wśród odmian soi uprawianych w naszym kraju.

W tym roku uprawa soi na terenie Polski osiągnęła powierzchnię 1 500 ha

Czym się różni od tradycyjnych odmian? Jej najważniejsze atuty to krótki okres wegetacji (90-100 dni) oraz osadzenie pierwszych strąków na wysokości 12-15 cm. Dzięki temu jest ona konkurencyjna dla dotychczas uprawianych odmian w Polsce.

Przy uprawie Annushki straty w plonie są minimalne, a większa liczba strąków i nasion w strąkach pozwala osiągnąć plony na poziomie 3 do 4 ton z hektara na terenie naszego kraju. Najwyższe zbiory soi Annushka odnotowano na Białorusi i osiągnęły one 4,8 t z hektara. Jest ona doskonałym przedplonem dla zbóż ozimych i pozwala na zebranie dwóch plonów rocznie. Co więcej – Annushka charakteryzuje się wysoką odpornością na wyleganie oraz jest bardziej odporna na choroby.

Doskonała do przemysłu spożywczego

Kolejną nowatorską odmianą soi jest Mavka, także wcześnie dojrzewająca soja hodowli ukraińskiej. Jest to odmiana, która w Polsce podczas badań osiągnęła plonowanie na poziomie 4,35 t/ha w centralnym regionie naszego kraju. Jej nasiona są owalne i gruboziarniste – nadają się do stosowania w przemyśle spożywczym. Wysokość osadzenia strąków wynosi 15-20 cm i jest ona uważana za odmianę, która ma szansę być najbardziej popularną odmianą soi w Polsce.

Specyficzne potrzeby glebowe

Rolnicy, którzy chcieliby zająć się profesjonalną uprawą soi, powinni szczegółowo poznać jej potrzeby glebowe, klimatyczne i pokarmowe, a także zapoznać się z listą potencjalnych chorób i szkodników. Soja najlepiej się przyjmie i da najlepsze plony na glebach żyznych, o wysokiej kulturze i dobrych właściwościach glebowo-powietrznych. Najlepsze dla soi gleby to czarnoziemy, gleby brunatne i lessy. W Polsce jest uprawiana na różnych glebach, zaczynając od pierwszej klasy bonitacyjnej, a kończąc na szóstej klasie. Uprawa na glebach słabszych związana jest z większym nakładem pracy

Przed siewem nasiona soi powinny być zaprawione i inokulowane bakteriami brodawkowymi, które wiążą azot z powietrza i dzięki którym możemy uzyskać od 80 do 150 kg azotu na hektar Fot. Agro Youmis PL

oraz zwiększeniem dawek nawożenia NPK. Ważne jest również, aby gleby, na których chcemy uprawiać soję nie były kwaśne. Soja wymaga bardzo starannej uprawy roli, regularnego odchwaszczania i optymalnych warunków zarówno w okresie siewu, jak i wegetacji.

Bakterie wiążące azot

Nasiona soi najlepiej kielkują w obecności dużej wilgoci. Aby pęcznieć i normalnie kielkować potrzebują 130-160 proc. wody w stosunku do własnej masy. Zalecany termin siewu to pierwsza i druga dekada maja. Przed siewem nasiona soi powinny być zaprawione i inokulowane bakteriami brodawkowymi, które wiążą azot z powietrza i dzięki którym możemy uzyskać od 80 do 150 kg azotu na hektar.

Należy zadbać o głębokość zasiewu

Aby zachować odpowiednią normę wysiewu, siewki powinny być wysiewane na głębokość 3-4 cm do gleby wilgotnej, a przy wysychaniu górnej warstwy gleby, głębokość siewu trzeba powiększyć do 5-6 cm. Po wysiewie warto jest wykonać walowanie

pola. Do pielęgnacji siewek, oprócz ochrony chemicznej, można stosować system agrotechnicznych metod walki z chwastami. Siewki można bronować, ale najlepiej 3-4 dni po wysiewie. Fazą krytyczną dla bronowania jest faza zgiętego kolanka, która ma miejsce około 2-3 dni przed pojawieniem się pierwszych wschodów.

Walka z chwastami

W pierwszych tygodniach okresu wegetacji soja rośnie stosunkowo wolno, a chwasty skutecznie konkurują z nią o światło, wodę i składniki pokarmowe. W początkowej fazie wzrostu soja zaczyna aktywne tworzenie systemu korzeniowego. Dopiero jeśli osiągnie on odpowiednią fazę rozwoju, zaczyna wzrastać nadziemna część rośliny. Dla ochrony herbicydowej przed-

wschodowo zalecane są środki takie jak Afalon Dyspersyjny 450SC, Command 480EC, a także Sencor 75WG i Stomp 330EC. Zastosowanie tych herbicydów pozwala odwlec pojawienie się chwastów na okres około 30 dni. Herbicydy wykorzystywane powszechnie na chwasty podczas wschodów to Fusilade Forte 150EC na jednoliścienne i Basagran 480SL na dwuliścienne.

Czas zbiorów

Zbiory soi przeprowadzane są wtedy, gdy roślina ma fazę pełnego dojrzewania przy wilgotności 14-16 proc. Przy mniejszej wilgotności nasiona podczas zbioru mogłyby być uszkodzone. Soję zbiera się jednoetapowo za pomocą kombajnu zbożowego przy zmniejszonych obrotach do 400 na minutę.

Najwyższe zbiory soi odmiany Annushka odnotowano na Białorusi i wyniosły one 4,8 t z hektara Fot. Agro Youmis PL

SOJA ANNUSHKA
+48 514 292 226, +48 519 375 261
+48 61 862 87 84
www.agroyoumis.eu, agroyoumis.pl@gmail.com
AGROYOUMIS

Technologia EM™ na resztki poźniwne

Efektywne Mikroorganizmy™ przetwarzają zalegającą w glebie słomę w plonotwórczą próchnicę!

Greenland Technologia EM Sp. z o.o. to polsko – japońska firma biotechnologiczna specjalizująca się w produkcji preparatów mikrobiologicznych, jedyny w Polsce licencjonowany producent Efektywnych Mikroorganizmów (EM™). Nasza firma jest pod bezpośrednim nadzorem twórcy Technologii EM Prof. Teruo Higa i ściśle współpracuje z EMRO Japonia(EM Research Organization). Tylko stosowanie oryginalnych produktów firmy Greenland Technologia EM Sp. z o. o. gwarantuje uzyskanie dobrych wyników. Z uwagi na istniejące podróbki proszę zwracać uwagę na opakowania, aby zawsze były zamknięte, zawierały logo EM™ i hologram.

Słoma jest cennym źródłem makro i mikrośladników oraz podstawowym materiałem do tworzenia próchnicy w glebie, pod warunkiem, że zostanie efektywnie przetworzona. W tym celu należy zaszczerpić ją mikroorganizmami EM™. Niezbędny zestaw takich mikroorganizmów, w tym również wiążących azot z powietrza, zawiera EM Naturalnie Aktywny™. Resztki poźniwne po zastosowaniu EM zostają rozłożone w ciągu jednego sezonu wegetacyjnego. Powoduje to wzrost zawartości próchnicy w glebie, podniesienie pH i zasobności w składniki pokarmowe.

Gleba odzyskuje pulchność i staje się łatwa w uprawie. Stopniowo proces poprawy struktury obejmuje również głębsze warstwy ułatwiając wsiąkanie, podsiąkanie i magazynowanie wody. Próchnica chłonie wodę jak gąbka. Wzrost zawartości próchnicy w glebie o 1% zatrzymuje dodatkowo od 90 do 150 t/ha wody. Zawarte w próchnicy substancje hu-

musowe poprawiają biologiczne i fizyko-chemiczne właściwości gleby oraz wzmacniają rozwój roślin. Warunki te sprzyjają tworzeniu silnego systemu korzeniowego i umożliwiają lepszą penetrację gleby. Czerpanie wody i składników pokarmowych również z głębszych warstw gleby powoduje lepsze odżywienie roślin i łagodzi stres wodny. W miarę poprawy warunków w glebie rośliny stają się silniejsze, odporniejsze i wydają coraz wyższe i stabilniejsze plony przy stopniowym spadku kosztów uprawy. EM Naturalnie Aktywny stosujemy w dawce 40 l/ha rocznie, w jednym lub dwóch zabiegach.

Opryskujemy resztki poźniwne, poplony, obornik i inne nawozy organiczne przed uprawą gleby. Im wcześniej wprowadzimy Efektywne Mikroorganizmy do gleby, tym mają one więcej czasu na rozłożenie masy organicznej i udostępnienie składników pokarmowych roślinom.

EM™ TO RECEPTA NA SUKCES W ROLNICTWIE!

Systematyczne stosowanie Efektywnych Mikroorganizmów™ zwiększa urodzajność gleby. Zapewnia to wysokie i stabilne plony oraz wzrost opłacalności produkcji rolnej.

Technologia EM™ może być stosowana także w hodowli zwierząt w postaci EM Probiotyku™ do poprawy przyswajalności składników zawartych w paszy i zdrowotności zwierząt, do redukcji odorów i fermentacji gnojowicy. Polecamy także EM Zakiszacz do produkcji wartościowej kiszonki. Pasze przygotowane z zastosowaniem EM charakteryzują się wysoką przyswajalnością a także dłuższym okresem trwałości i stabilnością w przechowywaniu. Efektywne Mikroorganizmy™ mogą być stosowane u wszystkich gatunków zwierząt hodowlanych i we wszystkich systemach utrzymania. Wpływ na dobrostan zwierząt przekłada się także na jakość i ilość pozyskiwanych od nich surowców.

Więcej informacji na stronach:

www.emgreen.pl
www.hodowla.agro.pl

Korzyści ze stosowania Efektywnych Mikroorganizmów™:

- POPRAWA STRUKTURY GLEBY
- SZYBKI ROZKŁAD RESZTEK POŹNIWNYCH, SŁOMY, POPLONU, OBORNIKA ITP.
- HAMOWANIE PROCESÓW GNILNYCH I PRZENOSZENIA CHOROÓB ODGLEBOWYCH
- WIĄZANIE WOLNEGO AZOTU Z POWIETRZA
- INTENSYWNY ROZWÓJ SYSTEMU KORZENIOWEGO
- LEPSZE PRZYSWAJANIE NAWOZÓW
- POPRAWA KONDYCJI I ZDROWIA ROŚLIN

Producent:

Greenland Technologia EM
Sp. z o.o.
Trzcianki 6
24-123 Janowiec
tel. 81 888 53 25
fax 81 888 53 26
info@emgreen.pl
www.emgreen.pl

Wilgotność oraz stopień zanieczyszczenia nasion Przechowywanie ziarna

Zdzisław Grabowski
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

O dobrych parametrach jakościowych ziarna zbóż i kukurydzy oraz nasion rzepaku decyduje w okresie wegetacji prawidłowa agrotechnika, natomiast po zbiorze jego właściwe przechowywanie. W procesie tym należy zwrócić szczególną uwagę na dwa istotne elementy – na stopień zanieczyszczenia oraz wilgotność zebranego ziarna.

Zbiór kombajnem nie zapewnia całkowitej eliminacji zanieczyszczeń ziarna. Znaczny udział zanieczyszczeń pogarsza jakość plonu i w dużym stopniu opóźnia proces dosuszania ziarna do optymal-

nego poziomu wilgotności 14 proc.

Doczyszczanie ziarna

Zastosowanie prostych urządzeń czyszczących, działających na zasadzie wymuszonego przepływu powietrza, pozwoli skutecznie oddzielić niepożądane lekkie zanieczyszczenia w ziarnie. Zanieczyszczenia obniżają jakość pracy suszarni, zalegają w obudowach przenośników, zmniejszając ich drożność i wydajność.

Niekorzystne zmiany zachodzące w przechowywanym zbożu eliminują proste czynności profilaktyczne oraz właściwe urządzenia i aparatura gwarantująca prawidł-

łowe warunki przechowywania. Istotne jest dobre dosuszenie i częste przewietrzanie ziarna w silosie. Minimalne nawet zawartości np. nasion chwastów mogą spowodować niekorzystne procesy fermentacyjne. Czyszczenie i sortowanie są zabiegami niezbędnymi, ponieważ zebrany prosto z kombajnu produkt nie jest materiałem jednorodnym. Szczególnie ważne jest to przy produkcji materiału nasiennego oraz gdy produkt jest przeznaczony na cele konsumpcyjne.

Przechowywanie ziarna

Technika przechowywania ziarna zależy od okresu magazynowania oraz posiada-

Przy długookresowym przechowywaniu ziarna, należy obniżyć jego wilgotność do poziomu nawet 12 proc.
Fot. Beata Szymańska

nej bazy magazynowej. Krótkoterminowe przechowywanie ziarna do trzech miesięcy jest stosowane dosyć rzadko. Ziarno jest konserwowane w chłodni i przechowywane w hermetycznych warunkach lub konserwowane środkami chemicznymi. Zabieg chłodzenia hamuje procesy życiowe oraz rozwój drobnoustrojów i szkodników. Takie ziarno nie może być produktem do sprzedaży, może być przeznaczone jedynie na cele paszowe lub przemysłowe, w żadnym wypadku do konsumpcji. Problemem jest brak pewności, że chemicznie zakonserwowane nasiona są bezpieczne na cele konsumpcyjne i dla zwierząt jako pasza.

Badaj poziom wilgoci

Ziarno podstawowych zbóż dosuszone do wilgotności rzędu 14 proc. i schłodzone do temperatury poniżej 10°C może być składowane i przechowywane w okresie nawet do trzech lat. Istotna jest kontrola przechowywanego ziarna, szczególnie w zakresie wilgotności. Zbyt duża wilgotność sprzyja występowaniu pleśni i rozwoju grzybów. Proces ten nasila się wraz ze wzrostem wilgotności ziarna. Na początku okresu magazynowania rozwój grzybów pleśniowych może być niezauważalny. Ziarno zaatakowane pleśnią nabiera przykrego zapachu, traci wartość paszową i zdolność kielkowania. Maleje wartość technologiczna ziarna, a uzyskana

po zmieleniu ziarna mąka na skutek rozkładu tłuszczów, glutenu i skrobi, ma gorzki smak i może zawierać szkodliwe mykotoksyny. Niekorzystne zmiany fizyko-chemiczne w ziarnie może zahamować aktywne wietrzenie i utrzymywanie właściwej temperatury oraz wilgotności powietrza. W technologii przewidzianej na długookresowe przechowywanie ziarna, należy obniżyć jego wilgotność do poziomu nawet 12 proc.

Konieczna jest częsta kontrola poprawności funkcjonowania urządzeń regulujących temperaturę, wilgotność oraz przepływ powietrza w silosie. Sterowanie procesem suszenia oraz otrzymanie prawidłowych parametrów przechowywanego ziarna ułatwia

Tabela 1 Parametry graniczne ziarna wymagane w skupie dla pszenicy, jęczmienia i kukurydzy

LP	Wyszczególnienie	Gatunki zbóż		
		Pszenica	Jęczmień	Kukurydza
1	Maksymalna wilgotność – proc.	14,5	14,5	14,5
2	Maksymalna zawartość zanieczyszczeń – proc.	12,0	12,0	12,0
3	Ziarna połamane proc., poniżej:	5,0	5,0	10,0
4	Ziarna porośnięte proc., poniżej:	4	6	5
5	Ziarna uszkodzone termicznie proc., poniżej:	0,5	3,0	3,0
6	Nasiona obce szkodliwe proc., poniżej:	0,1	0,1	0,1
7	Nasiona zniszczone proc., poniżej:	0,05	–	–
8	Nasiona zbutwiałe proc., poniżej:	0,05	–	–
9	Minimalna zawartość białka proc.	11,5	–	–
10	Minimalna liczba opadania – w sekundach	220	–	–

Żniwa – z pól zebrano dopiero 73 procent zbóż

Halina Rozalska
h.rozalska@gazetaolsztynska.pl

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego końca żniw na razie nie widać. — Do 24 sierpnia zebrano 73 proc. plonów — mówi Barbara Skowronek, kierownik Działu Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakości i Doświadczeń w Ośrodku Doradztwa Rolniczego Olsztyn.

— Winna jest temu przede wszystkim pogoda. Ciągłe padające deszcze nie pozwalają wejść rolnikom na pola — dodaje.

Z danych statystycznych na dzień 24 sierpnia wynika, że w najgorszej sytuacji jest powiat węgorzewski, gdzie zebrano zboże w 29,02 procentach, do- brze sytuacja przedstawia

Rolnicy czekają wiele godzin do skupu Fot. Halina Rozalska

się w powiecie działdowskim. Tam rolnicy zebrali zboże w 95,5 procentach. Powiaty nidzicki osiągnął 100 proc. i ławski przekroczył 98,7 procent. Najwięcej zwieziono do stodół żyta – 90,6 procent, najmniej pszenicy jarej.

O wiele lepiej wygląda rynek

rzepaku, który niemal w 100 procentach został zebrany z pól.

Rolnicy na pniu chcą sprzedać swoje plony. Bywa, że ustawiają się w długich kolejkach do punktów skupu. Przykładem niech będzie niemal kilometrówka kolejka do punktu skupu w Nidzicy. I z cenami jest różnie. Natalia Pękalska, pracownik biurowy w Cefetrze w Nidzicy, która skupuje zboże, mówi, że ceny mogą być codziennie inne. Nigdy nie wiadomo czy uda się rolnikowi korzystnie sprzedać zboże. Pani Natalia radzi, aby rolnicy, zanim przywiozą zboże, dzwoniли do skupu i pytali o cenę.

Średnie ceny skupu zbóż w woj. warmińsko-mazurskim z 24 sierpnia.
jęczmień – 790 zł/t
pszenica – 878 zł/t
pszenżyto – 788 zł/t
żyto – 686 zł/t
rzepak – 1899 zł/t

Ceny skupu w Nidzicy z 24 sierpnia
jęczmień – 800 zł/t
pszenica – 940 zł/t
pszenżyto – 790 zł/t
żyto – 710 zł/t
rzepak – 1900 zł/t

REKLAMA

praca

Ubojnia była poszukuje
ORGANIZATORÓW SKUPU
(KLASYFIKATORÓW)
z terenu województwa
warmińsko-mazurskiego.

Zainteresowanych prosimy o kontakt
telefoniczny pod nr 881 911 762

148512otba-a -C

TRANSPORT I ROBOTY ZIEMNE

Ireneusz Ołowski

14-100 Ostróda, ul. 3 Maja 24D, tel. 89 678 98 18, kom. 603 966 187

Transport – Wywrotki IVECO KAMAZ
Wykopy, roboty ziemne – koparki, koparkoladowarki
Równanie terenu – spycharka DT
Kopanie stawów – „wędką”
Zaladunek i rozładunek – JCB
Żwir, piasek, ziemia

www.olowscy.pl

140212stzo-A -S

Zakład
w Iławie
tel. 89 648-24-07

Zakład
w Śremie
tel. 61 283-63-20

Zakład
GRAMINEX
tel. 44 649-99-05

OFERTA – JESIEŃ 2012 ROLIMPEX NASIONA S.A.

Materiał siewny zbóż ozimych odmian krajowych i zagranicznych:

- odmiany w C1 {
- pszenica – JULIUS, KWS OZON, POSITION
 - jęczmień – LOMERIT
 - pszenżyto – TRIGOLD
 - żyto populacyjne i hybrydowe – BRASETTO, GUTTINO, PALAZZO, VISELLO

Nasiona rzepaku ozimego odmian krajowych i zagranicznych

Prowadzimy kontraktację i skup płodów rolnych
Oferujemy atrakcyjne ceny i warunki dostaw

W stałej ofercie posiadamy:

- mieszanki traw gazonowych marki NAJLEPSZE TRAWY Z IŁAWY i GRAMINEX
- mieszanki traw pastewnych na łąki, grunty orne i pastwiska
- nasiona roślin poplonowych w szerokim wyborze gatunków i odmian

GRAMINEX®

NAJLEPSZE TRAWY Z IŁAWY®

KUPON RABATOWY
2% na zakup
materiału
siewnego
zbóż i rzepaku

Honorujemy kupon wydrukowany z internetowej wersji „Rolniczego ABC”,
z serwisów powiatowych, np. www.ilawa.wm.pl, www.ketrzyn.wm.pl, itd.

REKLAMA

Zalecenia dotyczące przechowywania ziarna

- po zbiorze ziarna zbóż lub nasion rzepaku należy ocenić wilgotność oraz stopień zanieczyszczenia
- ziarno zanieczyszczone należy koniecznie doczyścić
- wilgotne ziarno, powyżej 14 proc., należy dosuszyć i schłodzić
- dosuszanie, czyli zmniejszenie wilgotności o około 3 proc., możliwe jest w silosach wieżowych przy zastosowaniu aktywnej wentylacji, wykorzystując wentylator lub dmuchawę stanowiącą wyposażenie silosu
- konieczna jest kontrola temperatury i ocena wizualna ziarna w okresie przechowywania ziarna
- przy ewentualnym wzroście temperatury ziarna w okresie przechowywania, masę należy poddać aktywnej wentylacji i regularnie dokonywać przewietrzania składowanego ziarna.

posiadanie wilgotnościomierzy, a właściwym standardem powinna być elektroniczna aparatura kontrolna w postaci wewnętrznych czujników wilgotności i temperatury. Monitoring przechowywania ziarna powinien obejmować stan zdrowotności, wilgotność oraz temperaturę. Zdrowotność ziarna bada się z reguły organoleptycznie, a wilgotność i temperaturę ziarna za pomocą czujników termometrycznych, tzw. biosond. Temperaturę należy mierzyć w odstępach około jednego tygodnia, natomiast wilgotność kontroluje się minimum raz w miesiącu.

REKLAMA

Super CHTM2**Miernik wilgotności**

Ponad 100 badanych nasion i ziaren.
Pełne zakresy badanych wilgotności!
Możliwość uzupełniania charakterystyk.

Gwarancja 3 lata!

W wyposażeniu podstawowym
elektroniczna waga kieszonkowa

Cena netto kompletu 850 zł

Produkcja, sprzedaż, sprzedaż
wysyłkowa, serwis:

62-007 Tuczo, ul. Słoneczna 6.

ASONIK www.asonik.pl,

firma@asonik.pl

tel. 61/815 62 61, 509 993 249

4412otpn-A -S

REKLAMA

Cefetra

źródła towarów rolnych

ŻNIWA 2012

skup zbóż i rzepaku

Oferujemy:

elewator czynny 24h/ 7dni w tygodniu podczas żniw
termin płatności - 2 dni robocze
umowy kontraktacyjne i handlowe
darmowe składowanie dla naszych dostawców

Elewator w Dobrym Mieście
 ul. Spichrzowa 15
 11-040 Dobre Miasto
 tel.: (89) 616 35 80

Agnieszka Gaul
 tel.: (89) 616 35 80 wew. 103; kom.: 667 670 583
Robert Chorażewicz
 tel.: (89) 616 10 68; kom.: 667 670 591

128912otba-b-M

Agro Sznajder Sp. z o.o.

Autoryzowany dealer maszyn CLAAS.
 Serwis gwarancyjny i pogwarancyjny.
 Części zamienne.

Agro Sznajder Sp. z o.o.
 ul. Towarowa 9
 10-416 Olsztyn

telefon: 89 533 45 11
www.agrosznajder.pl

82812otbs-A -S

Kondycja zbóż i rzepaku jesienią wpływa na późniejszy plon

Ochrona ozimin jesienią

Powodzenie upraw rolniczych jest uzależnione od kilku czynników – wyboru odmiany, wyboru stanowiska, przygotowania pola, nawożenia przedsięwzięcia, terminu siewu oraz pielęgnacji plantacji w okresie jesiennym, bezpośrednio po zasiewach lub po wschodach roślin. Poprawne i terminowe wykonanie ochrony ozimin jesienią w dużym stopniu wpłynie na wysokość i jakość plonu.

Zdzisław Grabowski
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Okres wczesnej jesieni jest bardzo dobrym terminem zwalczania niektórych chorób oraz chwastów i samosiewów zbóż w zasiewach rzepaku ozimego. Pozostawione do wiosny chwasty osłabiają kondycję rzepaku, obniżając między innymi jego zimotrwałość. Nie jest polecana praktyka wyłącznie wiosennego programu ochrony rzepaku, zdecydowanie korzystniej jest dokonać tego w okresie jesiennym.

Ochrona plantacji rzepaku

Termin wykonania zabiegów ochronnych na choroby

grzybowe podyktowany jest biologią czynnika chorobowego oraz stadium rozwojowym roślin rzepaku. W przypadku pojawienia się suchej zgnilizny kapustnych lub szarej pleśni, należy wykonać zabieg ochronny w fazie od dwóch liści rzepaku do stadium rozety fungicydem Caramba 60 SL w dawce 0,7-1,0 l/ha. Jesienny zabieg grzybobójczy oprócz zabezpieczenia przed chorobami grzybowymi, ogranicza również wzrost pędu oraz poprawia vitalność roślin.

Samosiewy zbóż zabierają plon rzepaku

Rzepak najbardziej ze wszystkich upraw polowych narażony jest na zachwaszczenie samosiewami zbóż.

Wynika to z dużego udziału roślin zbożowych w ogólnej strukturze zasiewów. Jak wykazały liczne obserwacje i badania, ilość roślin zbożowych występujących jako samosiewy w uprawie rzepaku jest bardzo zróżnicowana i waha się od ok. 20 do ponad 100 roślin na 1m². Zachwaszczenie takie może spowodować znaczne straty w plonie nasion, wynoszące nawet od 3 do 10 dt tony na 1 ha upraw rzepaku.

Należy zwrócić uwagę również na inne chwasty jednoliścienne, szczególnie na perz właściwy. Przeprowadzone doświadczenia wykazały, że perz występujący w ilości 60-100 roślin/m² zmniejsza plon rzepaku o około 20-30 proc. Termin stosowania herbicydów na chwasty jednoliścienne to moment, gdy rzepak ozimy wykształci co najmniej 3 liście, a chwasty jednoliścienne będą w odpowiedniej fazie wzrostu.

Środki do chemicznego niszczenia samosiewów zbóż i innych chwastów trawiastych, zwłaszcza preparaty nowej generacji o nazwie gramini-cydy, przedstawia tabela 1.

Chwasty dwuliścienne w rzepaku

Standardowym herbicydem w ochronie rzepaku przed chwastami dwuliściennymi jest Galera 334 SL, do stosowania zarówno jesienią, jak

i wiosną. Bardzo dobrym rozwiązaniem w przypadkach opóźnionego siewu rzepaku ozimego jest zastosowanie mieszaniny dwóch preparatów: Galera 334 SL + Metazanex 500 SC. Mieszanina ta nie powoduje efektu hamowania wzrostu rzepaku, natomiast skutecznie zwalcza uciążliwe chwasty dwuliścienne, jak: chabry, rumiany, ostrożeń polny, przytulię czepną oraz wiele innych gatunków.

Jesienne zwalczanie chwastów w zbożach ozimych

Skuteczna walka z chwastami jest jednym z ważniejszych czynników agrotechnicznych gwarantujących uzyskanie wysokich i stabilnych plonów. Najgroźniejszymi chwastami w zbożach ozimych są miotła zbożowa oraz przytulia czepna. Przy obsadzie 20-25 roślin miotły

na 1 m² następuje obniżenie plonu nawet o ponad 20 proc.

W plonie rzepaku samosiewy zbóż powodują straty wynoszące nawet od 3 do 10 dt t/ha

Najsłabszą zdolność samoregulacji przed zachwaszczeniem jesiennym ma pszenica ozima. Mało konkurencyjne jest również pszenżyto, szczególnie w stosunku do miotły zbożowej. Najlepszą zdolnością ochrony przed zachwaszczeniem odznacza się żyto ozime. W praktyce możliwa jest nawet rezygnacja z chemicznej ochrony żyta, jeśli na plantacji nie wystąpiła miotła zbożowa. Skutecznym preparatem zwalczającym

Tabela 1. Herbicydy do zwalczania chwastów jednoliściennych w rzepaku ozimym

Nazwa preparatu	Dawka preparatu – kg, l/ha		
	Jednoroczne chwasty trawiaste	Perz właściwy	Samosiewy zbóż
Agro Gold Quizalofop 05 EC	0,75-1,5 l	2,0-3,0 l	0,75-1,0 l
Agil 100 EC	0,5-0,8 l	1,25-1,5 l	0,5-0,7 l
Leopard 05 EC	1,0-1,5 l	2,0-3,0 l	1,0-1,5 l
Fusilade Forte 150 EC	0,5-1,0 l	1,5-2,0 l	0,5-0,75 l
Mefisto Pro 05 EC	1,0-1,5 l	2,0-3,0 l	0,75 l
Targa Super 05 EC	1,0-1,5 l	2,0-3,0 l	0,75-1,0 l

Tabela 2. Herbicydy do zwalczania chwastów dwuliściennych w rzepaku ozimym

Nazwa preparatu/mieszaniny	Dawka preparatu kg, l/ha	Termin stosowania
Agro Metazachlor 500 SC	2,5-3,0 l	jesień, w fazie 2-4 liści rzepaku
Butisan Star 416 SC	3,0 l	
Fuego 500 SC	2,5-3,0 l	
Metazanex 500 SC	2,5-3,0 l	
Rapsan 500 SC	2,0 l	jesień, w fazie 4 liści rzepaku
Galera 334 SL	0,35 l	
Cliophar 300 SL	0,3-0,4 l	
Lontrel 300 SL	0,3-0,4 l	
Kerb 50 WP	1,0-1,5 kg	jesień, w fazie 4-6 liści rzepaku
Galera 334+Metazanex 500 SC	0,35 + 1,0 l/ha	jesień, w fazie 3-4 liści rzepaku
Fox 480 SC + Fuego 500 SC	1,0 + 1,0 l/ha	w fazie od 4 liści rzepaku
Kerb 50 WP + Lontrel 300 SL	1,0 kg + 0,35 l/ha	jesień, w fazie 4-6 liści rzepaku

Źródło: Zalecenia Ochrony Roślin IOR Poznań 2011 oraz Rejestr środków ochrony lipiec 2012

Prawidłowe użytkowanie opryskiwacza i stosowanie preparatów ochronnych zgodnie z zaleceniami producenta daje bezpieczeństwo pracy i wpływa na wysokość i jakość plonu w roku następnym. Fot. Anna Uranowska

REKLAMA

PERKOZ PARTS
SKLEP ONLINE

Profesjonalne części w zasięgu twojej ręki

www.perkozparts.pl

cym różne chwasty polne, w tym również miotłę zbożową jest Axial 100 EC.

Należy pamiętać, że najskuteczniejsze jest zwalczanie chwastów we wczesnych fazach rozwojowych. Wczesne wykonanie jesiennego zabiegu oprysku na początku wegetacji daje najlepsze efekty. Ponadto odchwaszczenie pola jesienią zapewni komfort. Wiosną wykonuje się jedynie odchwaszczanie zbóż ozimych zasianych późno.

Doglebowe i nalistne

Stosując środki doglebowe, jak Maraton 375 SC i Stomp 330 EC, należy zwrócić uwagę na dobre uwilgotnienie gleby. Oba te preparaty zwalczają miotłę zbożową i chwasty dwuliścienne, szczególnie te uciążliwe, jak chaber, gorczycę, gwiazdnicę, maki, przytulię, rumiany i rumianki. Nalistnymi herbicydami typowo jesiennymi są m.in. Alister 162 OD, Expert Met 56 WG oraz Komplet 560 SC, które dobrze zwalczają miotłę zbożową i niektóre popularne chwasty dwuliścienne, m.in. fiolek polny, gwiazdnicę polną, rumiany oraz przytulię czepną.

Zboża ozime, oprócz jęczmienia, można odchwaszczać już bezpośrednio po siewie. Natomiast nalistnie zabiegi w pszenicy i pszenżycie są zalecane od fazy 2 liści, a w życie od 3 liści.

Szczególna uwaga powinna być zwrócona bezpośrednio po siewie na zachwaszczenie miotłą zbożową, jak również gwiazdnicą pospolitą i przytulią czepną. Do zwalczania miotły zbożowej i jednocześnie niektórych chwastów dwuliściennych w pszenicy ozimej oraz w pszenżycie ozimym, dostępny jest szeroki asortyment herbicydów. Są to: Glean

75 WG przed wschodami lub po wschodach aż do końca jesiennego wegetacji, Maraton 375 SC – w fazie 2 liści zbóż. Od fazy 3-4 liści aż do końca jesiennego wegetacji roślin można stosować wiele dostępnych preparatów – tabela 3.

Sporządzanie cieczy użytkowej i technika oprysku

Przed przystąpieniem do sporządzania cieczy użytkowej należy dokładnie ustalić potrzebną jej ilość na jeden hektar. Preparaty chwastobójcze wymagają z reguły mniejszych ilości wody, np. 200-300 l/ha. Natomiast środki grzybobójcze należy stosować z większą ilością wody, aby zagwarantować lepsze pokrycie opryskiwanych roślin i tym samym dobrą skuteczność ochrony. Przy opryskach chwastobójczych środkami doglebowymi dawka cieczy powinna być wyższa, około 400 l/ha. W zwalczaniu chorób grzybowych zakres użytkowanej cieczy roboczej wynosi 700-1200 l/ha.

Ustaloną dawkę preparatu, zgodnie z zaleceniami i etykietą, należy dodać do zbiornika opryskiwacza napełnionego wodą do połowy, przy ciągle pracującym mieszałde. Dla celów bezpieczeństwa i ochrony środowiska, pojemniki po środkach należy przepłukać trzykrotnie wodą i ciecz tą wlać do zbiornika opryskiwacza i połączyć z cieczą użytkową. Uzupełnić zbiornik wodą. Ważne jest, aby ciecz użytkową sporządzić bezpośrednio przed jej użyciem. Po wykonaniu oprysku należy dokładnie umyć opryskiwacz.

Generalnie zabieg oprysku należy wykonać zgodnie z zaleceniami podanymi na etykiecie oraz dobrą praktyką

rolniczą. Jakość zabiegu oprysku zależy od wielu czynników, jak dobór preparatu, warunki pogodowe oraz sama technika oprysku plantacji. Podczas oprysku nie można dopuścić do znoszenia cieczy na sąsiednie plantacje oraz do nakładania się oprysku na uwrociach i przyległych pasach. Najodpowiedniejszą porą dnia do wykonania oprysku są godziny poranne lub przed wieczorem. Wtedy to prędkość wiatru i temperatura są niższe, a wilgotność powietrza wyższa. W takich warunkach zraszanie lanu nie jest zakłócanie, a odparowywanie i znoszenie cieczy ograniczone.

REKLAMA

Tabela. 3. Herbicydy do zwalczania chwastów w zbożach ozimych

Nazwa preparatu	Dawka preparatu kg, l/ha	Gatunek zboża ozimego	Termin stosowania
Axial 100 EC	0.35 l	pszenica ozima, jęczmień oz.	od fazy 3 liści zbóż do końca wegetacji jesiennej
Alister 162 OD	0.8-1.0 l	pszenica, pszenżyto, jęczmień	od fazy 3 liści zbóż do końca wegetacji jesiennej
Alister Grande 190 OD	0.8-1.0 l	pszenica, pszenżyto, jęczmień	od fazy 3 liści zbóż do końca wegetacji jesiennej
Boxer 800 Ec	3.0 l	pszenica ozima	od szpilkowania do 3 liści
Cougar 600 SC	1.25-1.5 l	pszenica oz., jęczmień oz.	po siewie do 3 dni
Expert Met 56 WG	0.35 l	wszystkie 4 zboża ozime	w fazie 2-3 liści zbóż ozimych
Expert 600 SC	0.25-0.35 l	wszystkie 4 zboża ozime	po wsch. zbóż do końca wegetacji
Glean 75 WG	20 – 25 g	pszenica oz., pszenżyto oz.	po siewie do 3 dni
Huzar 05 WG	150-200 g	pszenica oz., pszenżyto oz.	w fazie 3-4 liści zbóż ozimych
Komplet 560 SC	0.4-0.5 l	wszystkie 4 zboża ozime	od szpilkowania do końca wegetacji jesiennej
Maraton 375 SC	4.0 l	wszystkie 4 zboża ozime	w fazie 2-3 liści zbóż ozimych
Snajper 600 SC	1.25-1.5 l	pszenica oz., pszenżyto oz.	od fazy 3 liści do końca wegetacji jesiennej
Stomp 330 EC	3.5-4.0 l	wszystkie 4 zboża ozime	w fazie 2-3 liści zbóż ozimych
Tolurex 500 SC	2.0 l	pszenica oz., pszenżyto, jęczmień oz.	od fazy 3 liści do końca wegetacji jesiennej

Źródło: Zalecenia Ochrony Roślin IOR Poznań 2011 oraz Rejestr środków ochrony lipiec 2012

Obrona w komplecie

- pewne zwalczanie miotły zbożowej
- kompletne rozwiązanie
- IPU-free (nie zawiera izoproturonu)

Bayer CropScience

Ze środków ochrony roślin należy korzystać z zachowaniem bezpieczeństwa. Przed każdym użyciem przeczytaj informacje zamieszczone w etykiecie i informacje dotyczące produktu. Zwróć uwagę na zwroty wskazujące na rodzaj zagrożenia oraz przestrzegaj zalecanych środków bezpieczeństwa.

Bayer CropScience, Al. Jerozolimskie 158, 02-326 Warszawa, tel. 22 572 36 12, fax 22 572 36 03

www.bayercropscience.pl

Przygotowanie cieczy użytkowej

Dawka cieczy powinna być dobierana również z uwzględnieniem gatunku uprawy i fazy rozwojowej roślin. Przedziały dawek cieczy w opryskach chwastobójczych, w zależności od rodzaju uprawy i fazy rozwojowej roślin:

- zboża we wczesnych fazach rozwojowych – 150-200 l wody/ha
- zboża w późniejszych fazach rozwojowych – 200-300 l wody/ha
- rzepak w okresie po wschodach – 200-250 l wody/ha
- rzepak w okresie pąków kwiatowych – 250-400 l wody/ha

Dawki wyższe, w górnych zakresach polecanych przedziałów, należy stosować jeśli:

- wilgotność powietrza jest bardzo niska
- wilgotność gleby jest bardzo mała, dotyczy herbicydów doglebowych
- zabieg wykonywany jest opryskiwaczem z rozpylaczami grubokroplistymi
- zwalczany patogen występuje z dużą intensywnością

UWAGA – nie wykonywać oprysków w warunkach:

- nadmiernej suchości
- przy silnym wietrze
- w temperaturach niskich, np. 6-8°C oraz wysokich, tj. powyżej 25°C
- na rośliny mokre lub uszkodzone
- przed spodziewanymi przymrozkami lub po nocach z przymrozkami.

Rozwój biogazu, szanse dla „czystej energii”

Biogazownie na Warmii i Mazurach

Biogazownia w Boleszynie funkcjonuje od maja i daje 1 MW. Inwestycja kosztowała około 22 mln zł, z czego aż 11,3 mln zł pochodzi z funduszu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko
Fot. Stanisław Ulatowski

Biogazownie, choć z wielu względów są inwestycjami trudnymi, powstają coraz liczniej. Energia produkowana z biomasy może więc w najbliższych latach w dużym stopniu zasilić odsetek energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii. Pamiętajmy, że „czysta energia” do 2020 roku musi stanowić 15 procent w finalnym zużyciu energii w Polsce.

Anna Banaszkiewicz

a.banaszkiewicz@gazetaolsztynska.pl

W najbliższych latach powinno dojść do wzrostu zainteresowania biogazem rolniczym. Wynika to z coraz bardziej czytelnego trendu na rynku inwestycyjnym, które są wynikiem dużego wsparcia politycznego, jak i wzrostu dostępu do źródeł finansowania.

Spśród wszystkich odnawialnych źródeł energii, najwięcej czystej energii produkujemy z biomasy.

Przeszkody w ludziach i urzędach

Warmia i Mazury mają doskonale uwarunkowania przyrodniczo-przestrzenne do wykorzystania potencjału biomasy i rozwoju biogazowni rolniczych. Mamy wręcz doskonale warunki do rozwoju tego sektora energetyki odnawialnej, jednak nie do końca potrafimy je wykorzystać. Duża w tym niechlubna zasługa skomplikowanych procesów administracyjnych i niechęci lokalnych społeczności, które ze strachem patrzą na realizację biogazowni w pobliżu swoich domów. Owszem, zapach w biogazowni jest, ale nie jest on nieprzyjemny dla otoczenia. Biogazownie budowane są w pewnej odległości od zabudowań mieszkalnych, dlatego ich działanie nie powinno być uciążliwe dla mieszkańców.

Biogal przetarł szlaki w regionie

Światłem w tunelu dla rozwoju biogazu w naszym

regionie jest fakt, że sporo inwestycji jest w trakcie realizacji. Co więcej, mamy już na Warmii i Mazurach jedną czynną elektrownię biogazową (w Boleszynie niedaleko Nowego Miasta Lubawskiego), która z powodzeniem produkuje energię dla gospodarstw domowych i instytucji w Boleszynie. Biogazownia oficjalnie funkcjonuje od maja, wytwarzając energię o mocy 1 MW. Inwestycja nie miałaby racji bytu, gdyby nie znaczące wsparcie Unii Europejskiej. Budowa i uruchomienie biogazowni kosztowały około 22 mln zł, z czego aż 11,3 mln zł pochodziło z funduszy Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Pod koniec roku na Warmii i Mazurach będą działały dwie elektrownie biogazowe

Są efekty, są plany rozbudowy

Choć biogazownia działa zaledwie od kilku miesięcy, okazała się skutecznym sposobem na dostarczanie taniej energii. Jej właściciel, firma Biogal ma więc już w planach jej rozbudowę. Dzięki temu biogazownia będzie mogła dostarczać energię także do sąsiednich miejscowości. — Mamy techniczne możliwości do przyjęcia zwiększonej ilości substratu i wytworzenia biogazu do za-

silenia większych mocy źródła – uważa prezes spółki Biogal Andrzej Galiński. — Chcemy rozbudować naszą biogazownię. Obecnie ciepło i ciepła woda użytkowa z naszej instalacji jest dostarczana do kilkunastu odbiorców w Boleszynie. Chcielibyśmy dostarczać ciepło do domów też w innej, ościennej miejscowości. Być może uda się to zrealizować w najbliższej przyszłości.

Wiecej mocy dofinansuje RPO

Jest na to duża szansa, gdyż firma Biogal podpisała z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie umowę dofinansowania rozbudowy instalacji biogazowni. W planach jest zainstalowanie trzeciego kogeneratora gazowego o mocy 800 kW, który zasilany będzie biogazem z funkcjonującej już biogazowni. Dzięki temu możliwe będzie zwiększenie jej mocy z 1 MW do 1,8 MW. Rozbudowa biogazowni w Boleszynie będzie kosztować 7,2 mln zł, z czego 2,9 mln będzie pochodzić z dotacji z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Warmii i Mazur.

Do końca roku powstanie kolejna

W naszym regionie realizowane są też biogazownie w Upałtach, Kozłowie, Świdrach Kościelnych, Suszu i Łęgajnach. Na ukończeniu jest też elektrownia biogazowa w Łęgutach gmina Gietrzwałd. Wartość inwestycji szacowana jest na 18 milionów złotych. Substratem do pro-

dukcji biogazu w Łęgutach będą: gnojowica świńska, kiszonka z kukurydzy, kurzenie ze słomy, wywar pogorzelniany i gliceryna. Biogazownia będzie miała moc 1 MW. Za kilka tygodni rozpocznie się rozruch technologiczny instalacji. Zapowiada się więc, że pod koniec roku na Warmii i Mazurach będą działały i produkowały energię elektryczną dwie elektrownie biogazowe. ab

Do 2020 roku w każdej polskiej gminie powstanie jedna biogazownia

W 2010 roku Rada Ministrów przyjęła dokument, opracowany przez Ministerstwo Gospodarki oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w którym kompleksowo przedstawiono, jak planowany jest rozwój elektrowni biogazowych w Polsce. Dokument o nazwie „Kierunki rozwoju biogazowni rolniczych w Polsce w latach 2012-2020” zakłada, że do 2020 roku w każdej polskiej gminie powstanie i będzie działać jedna biogazownia, wykorzystująca biomasa pochodzenia rolniczego. Oczywiście, o ile gmina będzie miała warunki odpowiednie do zrealizowania takiego przedsięwzięcia.

REKLAMA

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIUNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Nowy START

bezpłatne szkolenia i doradztwo dla osób UBEZPIECZONYCH W KRUS

Zapraszamy na atrakcyjne szkolenia rolników i ich rodziny (ubezpieczonych w KRUS), zamieszkujących na terenie województwa warmińsko-mazurskiego:

- ➔ **Technolog robót budowlanych**
- ➔ **Technolog robót wykończeniowych**
- ➔ **Opiekun osób starszych z modułem masażu**
- ➔ **Opiekun osób niepełnosprawnych**

Oferujemy: doradztwo i szkolenia zawodowe w dwóch specjalnościach dla każdego. Zgłoś się do najbliższego ośrodka ZDZ

Elk: ul. Armii Krajowej 43, tel./fax. 87 620 26 10**Giżycko:** ul. Kopernika 5, tel./fax. 87 428 22 16**Gołdap:** ul. Mazurska 25, tel./fax. 87 615 11 57**Olecko:** ul. Armii Krajowej 22A, tel./fax. 87 520 26 35**Pisz:** ul. Rybacka 5, tel./fax. 87 423 27 45**Węgorzewo:** ul. Teatralna 5, tel./fax. 87 427 20 23www.zdz.bialystok.pl

Pomoc dla poszkodowanych

6 mln złotych — na tyle oszacowane zostały straty, jakie ponieśli rolnicy z Bisztynki i okolic w wyniku lipcowego gradobicia. Straty są na tyle duże, że wojewoda warmińsko-mazurski wystąpił do ministerstwa rolnictwa o uruchomienie preferencyjnej linii kredytowej dla rolników z gminy Bisztynka.

Linie kredytowe dla rolników z Bisztynki

Rolnicy mogą starać się o tzw. kredyty klęskowe dopiero wtedy, gdy będą znane wyniki szacowania szkód. Szacunków dokonuje specjalna komisja, powoływana przez wojewodę.

Kredyty na preferencyjnych warunkach przeznaczone są na wznowienie produkcji rolnej. Rolnik może je wziąć w ramach dwóch linii kredytowych; inwestycyjnej i obrotowej. Za środki z kredytu inwestycyjnego rolnicy mogą kupić maszyny rolnicze oraz przywrócić funkcje użytkowe zniszczonym budynkom inwentarskim lub innym, które służą do produkcji. Natomiast pieniądze z kredytu obrotowego można wydać na środki do produkcji rolnej — nawozy, pa-

liwa czy zakup inwentarza.

W tym roku pogoda nie jest łaskawa dla rolników — łączne szkody spowodowane przez nawałnice i gradobicia oszacowano już na 16 mln złotych. Straty poniosły gospodarstwa rolne w 31 gminach.

Rolnicy z Bisztynki na razie czekają. W najbliższym czasie powinna być odpowiedź resortu w sprawie kredytów preferencyjnych. Dopiero wtedy będzie można pójść do banku z wnioskiem o kredyt.

Pomoc dla poszkodowanych w klęskach żywiołowych

Rolnicy będą mogli składać wnioski na dofinansowanie z działania „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych”.

Klęski żywiołowe ostatnio nie oszczędzają rolników, dlatego Ministerstwo Rolnictwa reaguje bardzo szybko, oferując poszkodowanym rolnikom pomoc. Od 15 października będzie można składać wnioski o pomoc w ramach działania 126 PROW 2007-2013 „Przy-

wracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych”.

Termin jest dość odległy, ale zdaniem ministra rolnictwa dobry dla rolników — będą mieli więcej czasu na właściwe przygotowanie i skompletowanie dokumentów do wniosku. Tegoroczny nabór jest już piąty, dotychczas Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przeprowadziła 4 nabory: po dwa w 2010 i 2011 roku. Wnioski będzie

4 lipca grad wielkości kurzych jaj spustoszył pola uprawne wokół Bisztynki
Fot. Andrzej Grabowski

można składać do 26 listopada 2012 roku. **ab**

REKLAMA

**Sprzedaz Maszyn Rolniczych
Serwis - Części Zamienne**

PHZ KALCHEM Sp. z o.o.

Wielki Głęboczek 150, 87-313 Brzozie, woj. kujawsko-pomorskie

e-mail: biuro@kalchem.com.pl, tel.: 56 49 358 40

21012otbr-A -S

NOWA ERA

EUROPEJSKA JAKOŚĆ,
POLSKI KAPITAŁ

www.ursus.com.pl

*Solidny
Partner*

REKLAMA

Rolnictwo

sprzedam

LOSZKI, knury hodowlane, transport GRATIS, 608-59-14-74.

NAJLEPSZE nawozy i kwalifikowany materiał siewny tylko w BAZI OLSZTYNEK, (89)519-14-15, 605-780-852.

PASZA dla pszczoł- sprzedaż, (89)513-64-13.

inne

SZYBKĄ pożyczką nawet do 5000zł. Zadzwon, 600-400-315.

Praca

dam pracę

DOJARZA, pracowników na oborę, WYSOKIE ZAROBKI, 85/650-13-61.

MIRPOL ORNETA

ul. Przemysłowa 21 B, tel. 55-24-21-500

OBRÓT TOWAROWY ZBOŻA, WAPNO ROLNICZE
tel. 600-050-034

OBRÓT TOWAROWY NAWOZY, PASZE
tel. 600-050-032

PROWADZIMY:

— SKUP OWOCÓW SEZONOWYCH
jabłek przemysłowych, aronii, czarnego bzu, malin itp.

— SPRZEDAŻ
wapna rolniczego, środków do produkcji rolnej, nawozów rolniczych

59012lwwl-b -C

288012otbr-A -S

Żywienie trzody chlewnej

Dodatki paszowe

Wycofanie ze stosowania antybiotykowych stymulatorów wzrostu spowodowało, że znaczącą rolę w intensywnej produkcji trzody chlewnej odgrywają różnego rodzaju dodatki paszowe, które pozytywnie wpływają na wyniki produkcyjne i zdrowie zwierząt. W grupie tych produktów znajdują się między innymi: zakwaszacze, probiotyki, prebiotyki, enzymy paszowe oraz zioła. Firmy działające na rynku pasz oferują rolnikom zarówno poszczególne dodatki paszowe, jak i gotowe mieszanki pełnoporcjowe i uzupełniające, zawierające w swoim składzie wymienione preparaty.

Ewa Szramko, UWM
rolniczeabc@rolniczabc.pl

Powszechnie stosowaną grupą dodatków są zakwaszacze. Są to zestawy kwasów organicznych i nieorganicznych (np. kwas mlekowy, mrówkowy, propionowy, cytrynowy, ortofosforowy) oraz ich sole (np. mrówczan potasu, propionian wapnia, cytrynian wapnia).

Dzięki zakwaszaczom lepsza praca jelit

Podstawowe działanie tych preparatów polega na obniżeniu lub stabilizacji pH treści żołądka i jelit, czego efektem jest hamowanie rozwoju chorobotwórczych bakterii, co z kolei wpływa na ograniczenie występowania schorzeń przewodu pokarmowego (biegunki, choroba obrzękowa). Dodatek kwasów, poprzez wielokierunkowe działanie stymuluje aktywność enzymów trawiennych, stąd obserwuje się poprawę strawności białka oraz

innych składników pokarmowych. Skutkiem działania zakwaszaczy jest również zmniejszenie właściwości buforujących pasz. Efekt buforowy polega na wiązaniu kwasów trawiennych przez składniki zawarte w podawanych paszach (np. białko, wapń) i podniesienie wartości pH w żołądku. Powoduje to wytworzenie warunków sprzyjających namnażaniu się mikroflory patogennej, głównie *E. coli*, *Salmonelli* i beztlenowców. Bakterie te powodują powstawanie stanów zapalnych żołądka i jelit, obniżają wykorzystanie składników pokarmowych oraz odpowiadają za pojawianie się biegunki. Obecnie dostępne są mieszaniny kwasów organicznych, chronione za pomocą specjalnych technologii (otaczanie, mikrokapsułkowanie), dzięki czemu następuje stopniowe uwalnianie substancji aktywnych w całym przewodzie pokarmowym (żołądek oraz poszczególne odcinki jelita).

Zaburzenia w funkcjonowaniu układu pokarmowego wpływają na gorsze wykorzystanie paszy, co w konsekwencji przyczynia się do obniżenia przyrostów masy ciała. Fot. Anna Uranowska.

Zakwaszacze mogą mieć również zastosowanie jako dodatki smakowe maskujące negatywne działanie niektórych materiałów paszowych (poekstrakcyjnej śruty rzepakowej, nasion roślin strączkowych) wpływając na smakowitość mieszanek paszowych z ich udziałem, a także konserwują paszę i ograniczają występowanie w niej substancji toksycznych (np. mikotoksyn).

Probiotyki dobre na stres

Probiotyki to odpowiednio spreparowane i wyselekcjonowane komórki szeregu gatunków bakterii i niektórych drożdży. Praktycznie są to identyczne kultury bakterii jak te występujące w jelitach świń. Mają one zdolność do szybkiego namnażania się i zasiedlania przewodu pokarmowego. Podawane są zwierzętom w celu uzyskania różnorodnych, korzystnych efektów wynikających między innymi z poprawy składu mikroflory jelitowej. Zapobiegając przyleganiu niepożądanych bakterii na kosmkach jelitowych, zapewniają równowagę mikrobiologiczną w układzie pokarmowym. Produkowany przez nie kwas mlekowy działa hamująco, a nawet zabójczo na niektóre szkodliwe szczepy bakterii (*E. coli*, *Clostridium*). Ponadto bakterie zawarte w probiotykach produkują własne enzymy, przez co wspo-

magają procesy trawienne w organizmie zwierząt.

Zaletą stosowania probiotyków jest to, że nie uwalniają się z przewodu pokarmowego (nie przechodzą do produktów zwierzęcych), wykazują działanie bakteriostatyczne, wytwarzają witaminy z grupy B, zwiększają aktywność niektórych enzymów, redukują poziom toksyn w przewodzie pokarmowym,

Stosowanie probiotyków jest wskazane w przypadku osłabienia zwierząt

a także dodatnio oddziałują na układ odpornościowy zwierząt. Stosowanie probiotyków jest wskazane w przypadku osłabienia zwierząt

(szczególnie młodych), w sytuacjach stresowych (rozpoznanie dokarmiania, odsadzenie prosiąt, łączenie w grupy, zmiana paszy, transport zwierząt) oraz po przebiegu choroby (np. po leczeniu antybiotykowym).

Prebiotyki pomagają probiotykom

Naturalnymi dodatkami, które przyczyniają się do zwiększenia skuteczności probiotyków są preparaty prebiotyczne. Prebiotyki nie zawierają żywych mikroorganizmów, a wyłącznie substancje odżywcze stymulujące wzrost i rozwój naturalnej flory bakteryjnej zasiedlającej przewód pokarmowy świń. Wynikiem działania prebiotyków jest zwiększenie odporności organizmu poprzez utrzymywanie równowagi pożytecznej mikroflory jelitowej. Do tej grupy dodatków możemy zaliczyć mannanooligosacharydy, fruktooligosacharydy, galaktooligosacharydy, a także wyciągi roślinne i nienasycone kwasy tłuszcz-

cowe. Prebiotyczne oligosacharydy mogą być pochodzenia roślinnego lub mogą być pozyskiwane ze ścian komórkowych drożdży. Bakterie korzystnej fermentacji mlekowej są zdolne do wykorzystywania niestrawnych oligosacharydów, podczas gdy bakterie patogenne ich nie wykorzystują. Oligosacharydy zapobiegają przyleganiu szkodliwych bakterii do śluzówki przewodu pokarmowego. Stymulują także wzrost poziomu składników odpornościowych w organizmie zwierząt.

Zioła nie tylko w ogródku

Najstarszą chyba grupą dodatków są preparaty zawierające w swoim składzie zioła. Do surowców zielarskich zalicza się liście, korzenie, kwiaty, korę, owoce oraz nasiona. Zioła oprócz składników podstawowych zawierają znaczne ilości garbników, flawonoidów, glikozydów, alkaloidów, olejków eterycznych itp. W ziołach występują także witaminy, związki mineralne i kwasy organiczne

REKLAMA

AGRO-SYSTEM
WARKAŁY 28A, 11-041 OLSZTYN, tel./fax 089 512 80 74
Posiadamy w ciągłej sprzedaży:

- ✧ Pasze ✧ Koncentraty ✧ Premiksy
- ✧ Dodatki paszowe ✧ Karmy dla psów i kotów ✧ Preparaty dezynfekcyjne

Prowadzimy hotel dla psów

39112otgw-A -S

!Ubojnia do 2zł za kg
- KUPI
BYDŁO WYBRAKOWANE
na wagę żywą lub WBC.
• Knury, maciory •
Płatne gotówką 662-105-371
Odbiór w dniu zgłoszenia.

144812otba-a -C

REKLAMA

ROLTOP DEUTZ FAHR
maszyny rolnicze i komunalne

20 lat

doświadczeń i wspólnych osiągnięć w rolnictwie

1992-2012

www.roltop.pl

Logo partnerskie: SAME, Kverneland, PICHON, FH, FUCHS, SIPMA, SaMASZ, Metri.

6511otpn-c -G

(np. cytrynowy, jabłkowy). W żywieniu świń ziola można stosować pojedynczo lub w mieszankach. Zawarte w ziołach substancje biologicznie czynne przyczyniają się do poprawy smakowości paszy, mają działanie antibakteryjne, przeciwzapalne, przeciwutleniające, pobudzają apatyt zwierząt, zwiększają pobranie paszy, regulują procesy trawienne i przemianę materii, stymulują układ odpornościowy i hormonalny. Zioła i ich ekstrakty wykazują także działanie przeciwbiegunkowe oraz mają pozytywny wpływ na walory dietetyczne i smakowe mięsa wieprzowego.

Dzięki swym właściwościom zioła i ich wyciągi uznawane są za biostymulatory pochodzenia roślinnego, które mogą z dobrym skutkiem przyczynić się do poprawy efektów produkcyjnych w odchowcie i tuczu świń. Ziołowe substancje aromatyczne działając na receptory smakowe powodują lepsze pobieranie pasz niechętnie zjadanych przez zwierzęta (poekstrakcyjna śruta rzepakowa, strączkowe). Do ziół najczęściej stosowanych w żywieniu zwierząt należą: czosnek, oregano (lebiodka), mięta, jeżówka purpurowa, rumianek,

kora wierzby, pokrzywa, dziurawiec, kozieradka, perz, krwawnik, nagietek, szalwia, wiesiołek, tymianek.

Enzymy paszowe

Dodatkiem paszowym powszechnie stosowanym w żywieniu wszystkich grup produkcyjnych świń są enzymy paszowe. Są to substancje poprawiające strawność i wykorzystanie składników pokarmowych zawartych w paszy, głównie w zbożach stanowiących istotny składnik mieszanki paszowej dla trzody chlewnej. Możliwe jest podawanie różnych enzymów rozkładających podstawowe składniki paszy: białka, tłuszcze i węglowodany. Jednak w praktyce w przypadku świń, najczęściej podaje się enzymy rozkładające polisacharydy nieskrobiowe (pentozany, beta-glukany) i inne składniki włókna oraz stosuje się fitazę – enzym uwalniający fosfor z pasz roślinnych.

W paszach pochodzenia roślinnego około 50-80 proc. całkowitej zawartości fosforu występuje w postaci fityn – związków źle trawionych przez świnię. Strawność fosforu w tych związkach jest na poziomie 30-60 proc. Zastosowanie fitazy umożliwia lepsze wykorzystanie fosforu zawartego w paszach roślin-

nych, dzięki czemu można zmniejszać ilość dodawanego do mieszanek drogiego fosforu pochodzenia mineralnego oraz ogranicza się zanieczyszczenie środowiska związkami fosforowymi niewykorzystanymi przez zwierzęta. Korzystne efekty stosowania enzymów zauważa się szczególnie w żywieniu prosiąt i warchlaków, ponieważ zwierzęta te mają jeszcze słabo rozwinięty system produkcji enzymów własnych.

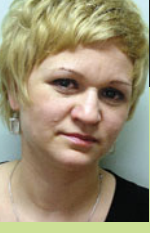
Intensywne metody chowu świń przyczyniają się do występowania wielu problemów zdrowotnych, czego wynikiem

może być zmniejszenie efektywności produkcji. Dlatego prawidłowe żywienie świń powinno mieć na celu nie tylko dostarczenie niezbędnych składników pokarmowych do wzrostu i produkcji zwierząt,

ale jednocześnie musi spełniać funkcje profilaktyczne i stymulujące odporność. Możemy to osiągnąć włączając do dawek pokarmowych szeroki wachlarz dodatków paszowych.

Dodatki paszowe, czy ich brak?

Dodatki paszowe stosowane w żywieniu świń wpływają pozytywnie na mikroflorę, funkcjonowanie oraz budowę przewodu pokarmowego zwierząt. Praktyczne zastosowanie i wybór odpowiedniego dodatku paszowego zależy od: wieku zwierząt i ich statusu zdrowotnego, kierunku produkcji, warunków i rodzaju technologii chowu lub hodowli.

GDZIE NAS SZUKAĆ?

REDAKCJA I REKLAMA

Anna Uranowska

tel. (89) 539 74 73
fax (89) 539 76 20
a.uranowska@rolniczeabc.pl

rolnicze abc

Następne wydanie
12 września
Zapraszamy

REKLAMA

ZAPROSZENIE

Światowe dni otwartych drzwi

20 YEARS
ROBOTIC MILKING

1 września 2012 r. od godziny 10.30 do 16.00
(Lely Center w Olsztynie)
1. Jonatan Deptuła • Dźwierzuty • 12-120 Dźwierzuty

2 września 2012 r. od godziny 10.00 do godziny 15.00
(Lely Center w Łomży)
2. Wojciech Pruszkowski • Stare Jemielite 15 • 18-411 Śniadowo

2 września 2012 r. od godziny 11.00 do godziny 16.00
(Lely Center w Węgrowie)
3. Jolanta i Jarosław Dobrowolscy • Stany Małe 2 • 08-125 Suchożebry

20 LAT ZROBOTYZOWANEGO SYSTEMU DOJU
ŚWIATOWE DNI OTWARTYCH DRZWI

Lely zaprasza Państwa na dni otwartych drzwi, które odbędą się 1 września 2012 r. w gminie Dźwierzuty (powiat szczeciński/woj. warmińsko-mazurskie) oraz 2 września 2012 r. w gminie Śniadowo (powiat łomżyński/woj. podlaskie) i gminie Suchożebry (powiat siedlecki/woj. mazowieckie).

Więcej informacji pod numerem telefonu 724 61 61 62.

UDOSKONALENIE.

LELY

www.lely.com innovators in agriculture

REKLAMA

SLW BIOLAB

WETERYNARYJNE LABORATORIUM DIAGNOSTYCZNE

14-100 Ostróda, ul. Grünwaldzka 62
tel./fax 89 646 42 34, 89 646 38 55
tel. kom. 601 385 858

WWW.BIOLAB.PL

Zakres akredytacji, zatwierdzenia, świadczonych usług znajdziesz Państwo na naszej stronie internetowej

Akredytowane zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17025
Posiadające certyfikat GMP
Wyniki badań uznawane przez Inspekcję Weterynaryjną
Pracujemy 7 dni w tygodniu
Niezależne laboratorium

- Badania bakteriologiczne wraz z określeniem lekowrażliwości
- Badania mykologiczne
- Badania parazytologiczne
- Badania serologiczne (ELISA, HI, AGP)
- Badania metodą Real Time PCR
- Badania wody

Szkolenia dla rolników i leśników Poznaj wymogi wzajemnej zgodności

Kwalifikacje zawodowe warto podnosić w każdej branży. Rolnicy i leśnicy mają na tym polu sporo możliwości — wiele szkoleń, kursów i programów dokształcania jest finansowanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

PROW 2007-2013 jest największym programem pomocowym dla sektora rolno-spożywczego finansowanym ze środków UE. W ramach programu realizowane są różne działania, przeznaczone m.in. dla beneficjentów związanych z rolnictwem i obszarami wiejskimi, w tym szkolenia zawodowe podnoszące kwalifikacje. Mają one na celu doskonalenie zawodowe rolników i posiadaczy lasów, prowadzące do restrukturyzacji i modernizacji rolnictwa, zwiększenia konkurencyjności i dochodowości działalności rolniczej lub leśnej oraz do spełnienia odpowiednich norm krajowych i UE.

Na szczególną uwagę zasługują szkolenia związane z wprowadzaniem w Polsce wymogów wzajemnej zgodności (cross compliance), które od 2009 roku rolnicy muszą wdrażać w swoich gospodarstwach. Jest to związane ze stopniowym wprowadzaniem do produkcji rolnej i leśnej kolejnych norm jakościowych i ilościowych dotyczących zarówno produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej.

Spełnianie wymogów wzajemnej zgodności to jeden z warunków, aby otrzymać w pełnej wysokości płatności bezpośrednie oraz inne nieinwestycyjne płatności w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Od ich spełnienia bowiem będzie zależała m.in. wysokość dopłat, jakie otrzyma właściciel gospodarstwa. To dlatego tak ważne jest uświadamianie właścicielom gospodarstw rolnych i leśnych skonfrontowanie obecnego stanu ich

gospodarstwa pod kątem spełniania minimalnych wymagań zawartych w normach cross-compliance. Niewiedza może bowiem kosztować sporo — obniżone kwoty płatności bezpośrednich i rolno-środowiskowych.

Na szczęście rolnicy nie zostali sami z brakiem wiedzy, od 2009 roku prowadzone są szkolenia, mające poszerzyć ich wiedzę i przygotować do spełniania wymogów wzajemnej zgodności. Z programów szkoleniowych mogą skorzystać właściciele gospodarstw rolnych i leśnych oraz dzierżawcy gruntów, będących własnością Skarbu Państwa, których również dotyczą wspomniane normy.

Obecnie trwa trzecia już edycja szkoleń zawodowych „Wymogi wzajemnej zgodności dla gospodarstw ubiegających się o płatności bezpośrednie oraz inne nieinwestycyjne płatności w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”. W województwie warmińsko-mazurskim i podlaskim organizacją i realizacją szkoleń zajmuje się Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego jako lider, a współpracują z nim: Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza, Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie, Podlaska Izba Rolnicza, Fundacja im. M. Oczapowskiego oraz Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych. Właściciele i dzierżawcy gruntów rolnych i leśnych, którzy nie brali jeszcze udziału w szkoleniach, a chcą poznać szczegółowe wymogi wzajemnej zgodności, mogą wziąć udział w kolejnej edycji szkoleń. To doskonała okazja do podniesienia własnych kwalifikacji zawodowych. Po szczegóły zapraszamy do ośrodków doradztwa rolniczego w Olsztynie i w Szepietowie.

ab

Reformy, likwidacje, plany rozwoju

Nowy minister, sporo zmian dla rolników

Zwiększenie puli dopłat do kredytów preferencyjnych, plany połączenia Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i Agencji Rynku Rolnego, powołanie inspekcji kontrolującej jakość żywności i ustawa o podatku dochodowym w rolnictwie — nowy minister rolnictwa, Stanisław Kalemba ma bardzo pracowite plany zmian w dziedzinach obejmowanych przez jego resort.

Anna Banaszkiewicz

a.banaszkiewicz@gazetaolsztynska.pl

8 sierpnia 2012 roku nowy minister rolnictwa spotkał się na konferencji prasowej z dziennikarzami. Przedstawił sytuację w resorcie i podległych mu agencjach oraz ocenił stan polskiego rolnictwa.

Według ministra rolnictwa, drobne gospodarstwa rolne powinny płacić zryczałtowany podatek dochodowy

Bezpieczeństwo żywności i zrównoważony rozwój rolnictwa — taki jest plan działania resortu na najbliższe lata. Minister zapowiedział, że podejmie starania w celu zrównania płatności oraz zrównania praw i obowiązków rolników ze wszystkich krajów Unii Europejskiej.

Spektakularnych zmian nie będzie — minister jest zdania, że Polska świetnie radzi sobie z realizacją Wspólnej Polityki Rolnej i nie trzeba się obawiać, że środki przyznane na jej realizację nie będą rozdysponowane. Według ministra, obecnie najważniejszym tematem we Wspólnej Polityce Rolnej są dopłaty bezpośrednie.

Plany opodatkowania rolników

Szykują się też zmiany podatkowe — od 2014 roku rolnicy będą płacić podatek dochodowy. Będzie on miarodajnym sposobem oceny sytuacji finansowej w polskich gospodarstwach rolnych. Podatek dochodowy zastąpi podatek rolny — nie ma bowiem mowy, by rolnicy byli podwójnie opodatkowani.

Dopiero po wejściu w życie ustawy o podatku dochodowym przyjdzie czas na zmiany w KRUS. Według ministra rolnictwa, drobne gospodarstwa rolne powinny płacić zryczałtowany podatek dochodowy.

Sporo zmian w agencjach

Nowy minister rolnictwa ostro zabrał się też do uporządkowania spraw personalnych w podległych resortowi agencjach. Rozpisany został konkurs na stanowisko prezesa Agencji Rynku Rolnego. Pojawiły się też sugestie o planowanym w przyszłości połączeniu Agencji Rynku Rolnego z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Pod rządami nowego ministra rolnictwa planowane jest też rozdysponowanie do 2016 roku gruntów, którymi obecnie dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych. Ziemia zostanie podzielona pomiędzy rolników i dzierżawców — po 2016 roku znikną ograniczenia, które utrudniają obecnie sprzedaż ziemi cudzoziemcom. To nie koniec zmian w ANR. Do końca bieżącego roku mają zniknąć jej biura terenowe, co usprawni funkcjonowanie Agencji. Nie ma natomiast obaw, jakoby Agencja Nieruchomości Rolnych

Stanisław Kalemba
— od 31 lipca br. minister rolnictwa i rozwoju wsi
Fot. www.minrol.gov.pl

miała w ogóle przestać istnieć.

Kontrola jakości żywności

Minister Kalemba zapowiedział również kontynuację działań swojego poprzednika i powołanie inspekcji kontrolującej jakość żywności. W jej skład wejdą: Inspekcja Weterynaryjna, Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Państwowa Inspekcja Sanitarna.

Pod rządami nowego ministra rolnictwa planowane jest też rozdysponowanie do 2016 roku gruntów, którymi obecnie dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych

Fot. Paweł Kicowski

REKLAMA

**Warmińsko-Mazurski
Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie**
ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn
tel. 089 526 44 39, 089 526 82 29
tel./fax 089 535 76 84
e-mail: sekretariat@w-modr.pl, www.w-modr.pl

Oddział w Olecku
ul. Kolejowa 31, 19-400 Olecko
tel./fax 087 520 30 31, 087 520 30 32
e-mail: olecko.sekretariat@w-modr.pl

SKRÓTEM

**ZWROT AKCYZY ZA PALIWO
— ZOSTAŁY TYLKO 3 DNI**

Tylko do końca sierpnia rolnicy mogą składać wnioski o zwrot części podatku akcyzowego za paliwo, którego użyli do produkcji rolnej. Aby otrzymać zwrot podatku, trzeba przedstawić faktury VAT za zakup oleju napędowego bądź ich kopie. Mają być one dołączone do wniosku.

Wnioski o zwrot części podatku można składać dwa razy w roku: w lutym i w sierpniu. Do końca sierpnia bieżącego roku będą przy-

mowane faktury za paliwo kupione od 1 lutego do 31 lipca 2012 roku.

Każdy rolnik może wnioskować o zwrot akcyzy za maksymalnie 86 litrów oleju napędowego (od jednego hektara). Od każdego kupionego litra można odzyskać 0,95 zł, co daje łączną kwotę 81,7 zł z jednego hektara.

Rolnicy, którzy złożyli lub jeszcze zdążą złożyć wnioski, zwrot podatku otrzymają gotówką lub przelewem na konto. Pieniądze wypłacane będą przez cały październik.

**DOŻYŃKI WOJEWÓDZKIE
W SKANSENIE**

Kolejny raz Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku będzie gospodarzem Dożynek Wojewódzkich. Impreza odbędzie się 23 września.

Tradycyjnie podczas dożynek rozstrzygnięty będzie Wojewódzki Konkurs na Najładniejszy Wieniec Dożynkowy, organizowany przez samorząd województwa warmińsko-mazurskiego. Zgłoszone do konkursu wieńce muszą być wykonane wyłącznie z na-

turalnych elementów. Oceniane będą nie tylko walory estetyczne wieńca, ale też sposób, w jaki autorzy zaprezentują swoje dzieło publiczności.

Twórcy trzech najpiękniejszych wieńców otrzymają nagrody pieniężne. Dodatkowo organizatorzy przewidzieli dwa wyróżnienia: dla wieńca o najbardziej tradycyjnych cechach oraz dla najbardziej oryginalnego wieńca.

Konkurs jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Roz-

Święto Plonów odbędzie się 23 września w Skansenie w Olsztynku Fot. UG w Olsztynku

woju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Konkursowe wieńce oraz grupy wieńcowe (złożone maksymalnie z 10 osób) można zgłaszać do 19 września na

adres Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

REKLAMA

Projekt „Edukacja na słodko” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

BEZPŁATNE SZKOLENIA DLA ROLNIKÓW I DOMOWNIKÓW

zamieszkałych w województwie warmińsko-mazurskim

w zawodzie

CUKIERNIK/PIEKARZ

350 godzin praktyk!!!

GWARANTUJEMY!!!: MATERIAŁY SZKOLENIOWE, ZWROT KOSZTÓW DOJAZDU, CIEPŁY POSILEK, ZAŚWIADCZENIE O ZDOBYCIU NOWEGO ZAWODU, UPRAWNIENIA CZELADNICZE

ZGŁOŚ SIĘ DO NAS!!!

Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z Biurem Projektu CREATOR w Olsztynie przy ul. Warszawskiej 71b/2.

Tel. 089 541 23 25, 089 541 23 29, tel. kom. 519335899

www.creator-polska.eu; www.efs.gov.pl;

e-mail: olsztyn@creator-polska.eu

Projekt jest realizowany w ramach umowy nr UDA-POKL.08.01.02-28-091/11-00 podpisanej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Olsztynie.

Creator Sp. z o.o.

158912otba-a-M

Projekt „Zawód z perspektywą” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

BEZPŁATNE SZKOLENIA DLA ROLNIKÓW I DOMOWNIKÓW zamieszkałych na terenie wybranych powiatów województwa warmińsko-mazurskiego*

w zawodach

OPIEKUN DPS/OPIEKUNKA DOMOWA oraz ORGANIZATOR KATERINGU/ORGANIZATOR USŁUG GASTRONOMICZNYCH

260 godzin zajęć!!!

ZAPEWNIAMY: MATERIAŁY SZKOLENIOWE, ZWROT KOSZTÓW DOJAZDU, CIEPŁY POSILEK, ZAŚWIADCZENIE O ZDOBYCIU NOWEGO ZAWODU

ZGŁOŚ SIĘ DO NAS!!!

Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z Biurem Projektu

CREATOR w Olsztynie przy ul. Warszawskiej 71b/2

tel. 89 541 23 25, 89 541 23 29, tel. kom. 519335899

www.creator-polska.eu; www.efs.gov.pl

e-mail: olsztyn@creator-polska.eu

*powiaty: elbląski, braniewski, bartoszycki, lidzbarski, olsztyński, szczeciński, ostródzki, elcki, gołdapski, kętrzyński, mrągowski, olecki, piski, węgorzewski, giżycki.

Projekt jest realizowany w ramach umowy nr UDA-POKL.08.01.02-28-092/11-00 podpisanej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Olsztynie.

Creator Sp. z o.o.

15912otba-a-G

www.arr.gov.pl
infolinia 22 661 72 72

Pieniądze na promocję żywności tradycyjnej, regionalnej lub ekologicznej w Agencji Rynku Rolnego

Od kilku lat Unia Europejska wspiera grupy producentów żywności między innymi w działalności informacyjnej i promocyjnej. Celem tych działań jest zwiększenie popytu na produkty rolne i spożywcze objęte systemami jakości żywności, wspieranie grup producentów zrzeszających podmioty aktywnie uczestniczące w tych systemach oraz zwiększenie zainteresowania konsumentów tematyką jakości żywności, jej właściwościami i zaletami.

KTO MOŻE UZYSKAĆ ŚRODKI?

- Producenci prowadzący na terenie Polski produkcję w ramach systemów jakości żywności (Wspólnotowego Systemu Certyfikacji Produktów Regionalnych i Tradycyjnych, Rolnictwa Ekologicznego, Integrowanej Produkcji, Jakości i Tradycja, systemu QMP) działający w formie grupy producentów. (Jako grupę producentów uznaje się organizację o dowolnej formie prawnej, która zrzesza producentów żywności wysokiej jakości).
- Podmioty działające na podstawie przepisów prawa spółdzielczego (np. spółdzielnie mleczarskie czy też gminne spółdzielnie), które same lub ich członkowie wytwarzają produkty w ramach systemów jakości żywności.

KTÓRE DZIAŁANIA PODLEGAJĄ DOFINANSOWANIU?

Dofinansowaniem objęte są, prowadzone wyłącznie na rynku wewnętrznym UE, różnorodne działania (np. działania public relations, reklama, udział w targach, wystawach, seminaria, szkolenia, publikacje, itp.) realizowane jako pojedyncze akcje (np. produkcja broszury) lub spójny zestaw działań wdrażanych maksymalnie przez 2 lata (np. cykliczny udział w targach, wraz z promocją w prasie, TV i reklamą zewnętrzną outdoor towarzyszącą targom), jednak nie później niż do dnia 30 czerwca 2015 r. Promocja nie może dotyczyć prywatnych marek, a jedynie wyjątkowych cech produktów, ich jakości oraz walorów. Jej zadaniem jest poszerzenie wiedzy konsumentów na temat produktów, łańcucha produkcji, systemu kontroli i standardów jakościowych. Niezależnie od rodzaju podejmowanych działań środki dostępne dla beneficjenta są wypłacane jako refundacja wynosząca 70% faktycznie poniesionych kosztów kwalifikowanych. Realizacja operacji nie może być finansowana z żadnych innych środków publicznych.

JAK PRZYGOTOWAĆ POPRAWNY WNIOSEK?

Formularze wniosków są dostępne na stronie internetowej Agencji: www.arr.gov.pl
w dziale Promocja Żywności - promocja ze środków PROW 2007-2013

Składanie wniosków odbywa się w trybie ciągłym do osiągnięcia kwoty co najmniej 110% dostępnych środków finansowych dostępnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Blizsze informacje na temat działania 133 w ramach PROW na lata 2007-2013 oraz innych form promocji polskiej żywności można uzyskać w Sekcjach Informacji i Promocji w 16 Oddziałach Terenowych ARR.

System jakości wołowiny QMP uzyskał wsparcie PROW

Dlaczego warto produkować dobrą wołowinę?

Choć trudno jeszcze mówić o zdecydowanym wzroście produkcji bydła rzeźnego w Polsce, to zainteresowanie rolników tą gałęzią produkcji zwiększa się. Napędzają go nie tylko duże zapotrzebowanie eksportowe na wołowinę i atrakcyjne ceny skupu bydła, ale też wysiłki Polskiego Zrzeszenia Producentów Bydła Mięsnego zmierzające do rozpropagowania produkcji wołowiny jakościowej w systemie certyfikacji QMP.

Anna Uranowska
a.uranowska@rolniczeabc.pl

System QMP (Quality Meat Program) jest dobrowolnym, otwartym systemem produkcji żywca i mięsa wołowego gwarantowanej wysokiej jakości. Uczestnikami systemu są zarówno producenci żywca rzeźnego, jak i jego odbiorcy – zakłady ubojowe i mięsne, które poddają się procesowi certyfikacji w systemie.

To właśnie od zakładów mięsnych zależy w dużym stopniu powodzenie całego systemu. To one powinny pełnić rolę integratorów produkcji wołowiny QMP. Z jednej strony organizując rynek tego mięsa, promując je w handlu, z drugiej – organizując sobie bazę surowcową, zachęcając rolników do podejmowania produkcji bydła w systemie QMP.

W kraju jest już kilkadziesiąt certyfikowanych gospodarstw

i zainteresowanie produkcją zgodnie z system stopniowo rośnie.

Czy to się opłaca?

Zachętą do uczestnictwa w systemie jest premia, płacona za dostawę bydła wyprodukowanego w systemie QMP w certyfikowanym gospodarstwie. Wynosi ona zwykle 1 zł/kg żywca, więc to już znaczący dodatek.

Wyższą jakość mięsa wołowego zaczynają już doceniać i wyceniać konsumenci

A i samo uczestnictwo w systemie, czyli certyfikowanie gospodarstwa, nie jest zbyt kłopotliwe. Wkrótce nie będzie też wymagało wyłożenia

własnych środków na pokrycie kosztów certyfikacji. Dzięki staraniom PZPBM, gdy ukażą się odpowiednie rozporządzenia wykonawcze, koszty te będą refundowane ze środków PROW.

Dodatkowo też rolnik może uzyskać pomoc finansową z ARiMR z tytułu uczestnictwa w systemach jakości żywności.

Produkcja bydła rzeźnego w systemie QMP wymaga wypełnienia standardów ustanowionych i zatwierdzonych przez Jednostkę Stanowiącą Standardy QMP. Spełnienie wymogów, zarówno przez producentów bydła jak i zakłady mięsne, ma na celu zapewnienie odpowiedniej i powtarzalnej jakości wołowiny QMP na wszystkich etapach produkcji, od gospodarstwa rolnego utrzymującego bydło, poprzez transport zwierząt, ubój, rozbiór i przygotowanie mięsa w zakładzie. Produkcja ta jest warta zachodu, bo „zwykłą” wołowinę na polskim rynku i tę produkowaną w systemie QMP różni przede wszystkim wyższa kruchość mięsa i wyższa jakość handlowa tusz wołowych. A różnice w jakości mięsa wołowego zaczynają już doceniać i wyceniać konsumenci.

Standardy systemu QMP

Systemem może być objęte gospodarstwo ekologiczne jak i konwencjonalne, gdzie stosowana jest dobra praktyka rolnicza. Podejmując decyzję o produkcji bydła rzeźnego w systemie QMP i przygotowując gospodarstwo do certyfikacji rolnicy powinni kierować się wydanym przez PZPBM dokumentem „Standardy Systemu QMP” zawierającym zestawienie norm dla tej produkcji, które należy wypełnić, by uzyskać certyfikację.

Gwarantowana jakość wo-

Systemem jakości wołowiny QMP może być objęte gospodarstwo ekologiczne jak i konwencjonalne, gdzie stosowana jest dobra praktyka rolnicza Fot. Anna Uranowska

łowiny w systemie, zapewniona jest przez przestrzeganie wysokich standardów bezpieczeństwa żywności, dobrostanu zwierząt, ochrony środowiska, identyfikacji mięsa, a także technologii produkcji żywca, które spełniają mają producenci mięsa wołowego w Systemie QMP.

Wypełnienie standardów na poziomie gospodarstwa rolnego nie jest zbyt skomplikowane, ale wymaga wiedzy z zakresu chowu bydła mięsnego, skrupulatności i dbałości w dziedzinie przestrzegania zasad żywienia i utrzymania bydła, a także dobrych praktyk zarówno w hodowli, produkcji pasz, jak i całym gospodarstwie rolnym. Uczestnik systemu przyjmuje dobrowolnie zasady szczególnego doboru zwierząt do systemu, metod ich utrzymania oraz żywienia.

Produkcja wołowiny QMP nie wymaga użycia jako materiału opasowego jedynie bydła czystych ras mięsnych. Dobrze nadają się do tego również mieszańce. Do Systemu QMP kwalifikują się zwierzęta ras – Limousine (LM), Charolaise (CH), Angus (AN), (AR), Hereford (HH), Salers (SL), Simentaler (SM)) oraz krzyżówek – mieszańców mięsnych (MM) w których materiał ojcowski pochodzi od buhajów ras mięsnych.

Szczególnie istotna jest możliwość identyfikacji każdego zwierzęcia w całym łańcuchu produkcyjnym i zachowanie tzw. traceability, czyli możliwości identyfikacji każdego skierowanego do handlu kawałka wołowiny QMP. To wyróżnia ten system QMP od innych systemów.

Żywienie i utrzymanie bydła

Przy produkcji bydła w systemie QMP zwierzęta muszą być utrzymywane w sposób beзуwіęziowy. Najlepiej by w sezonie przebywały na pastwisku, gdzie obsada bydła powinna zawierać się pomiędzy 0,3-1,4 DJP/ha. Dodatkowo na pastwisku jak i w zagrodach trzeba zapewnić zwierzętom możliwość schronienia oraz dostęp do miejsca na wypoczynek z odpowiednim doprowadzeniem wody.

Wszystkie pasze treściwe, mieszanki paszowe i pasze

proste oraz dodawane do pasz lub podawane samodzielnie dodatki mineralne czy witaminowe muszą pochodzić od handlowca/producenta, który jest uczestnikiem Systemu QMP. Zakupy pasz z innych gospodarstw są dozwolone, ale gospodarstwo dostarczające pasze musi być członkiem Systemu QMP.

Dużą uwagę przywiązuje się do statusu zdrowotnego stada bydła, co oznacza, że w porozumieniu z lekarzem weterynarii należy stworzyć plan kontroli zdrowia bydła, który powinien być corocznie uaktualniany.

REKLAMA

Zapraszamy do współpracy
z Polskim Zrzeszeniem Producentów Bydła Mięsnego

ODWIEDŹ NASZE STOISKO I DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ O:

- pierwszym w Polsce systemie produkcji wołowiny wysokiej jakości QMP
- zasadach wsparcia rolników QMP przez ARiMR i grup producentów QMP przez ARR
- innowacyjnych metodach zwiększania efektywności produkcji żywca wołowego

Tel. 22 622 09 87, kom. 728 328 700, e-mail: biuro@pzpbn.pl

Rusza kampania promocyjna wołowiny QMP

Komisja Europejska decyzją z dnia 28.06.2012 r. zaakceptowała polski program promocji wołowiny QMP. Upowszechnienie systemu jakości QMP dotyczy wszystkich uczestników łańcucha dostaw mięsa na rynek – producentów rolnych, przetwórców, dystrybutorów i handlu. Działania, które będą prowadzone w ramach kampanii mają także na celu zbudowanie świadomości konsumentów o szczególnych walorach i właściwościach wołowiny QMP. Złożony w Agencji Rynku Rolnego w ubiegłym roku przez Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego projekt rusza w III kwartale br., a realizowany będzie przez 3 kolejne lata. Komisja Europejska na realizację kampanii „QMP – wołowina zawsze dobra” przyznała 1,6 mln euro. Projekt finansowany jest z Funduszu Promocji Mięsa Wołowego.